

ELŐFIZETÉS

HELYIEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEHÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HEROLDTÉSEK:
5-hatásban egykor egyszer 30 Hl.
minden hóvételkor 15 Hl.

Nyitási díj 40 Hl.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, március 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A kezes bárányok.
- A képviselőház ülése.
- Aradi kereskedők nyugdíj-alapja.
- Bernárda nővér.
- A mérnök-egylet közgyűlése.
- Az úllás-kapitány regénye.
- Heck János sajtópére.
- A kereskedők kére közgyűlése.
- Az iparosok és a közműhely.
- A tántorítás folytatása.
- Műgyűtem Aradon.
- Ünnepély a várbán.
- A madari Don Juan ára.
- Tárcák: Együgyű János. Irta: Jean Richépin.
- Csarnok: A kereszt-öltés. Irta: Sviriusz.

A kezes bárányok.

Arad, március 23

Azt mondják sokan, hogy a számos bizottság, melylyel uton-utfélen találkozunk az állam és társadalom szervezetében, rendszerint felesleges. Ez az állítás sohol se válik be annyira, mint a részvénytársaságok felügyelő-bizottságainál. Nálunk Magyarországon ezek a felügyelő-bizottságok a nevüknek egyáltalán nem felelnek meg. Nem felügyelnek semmire sem. Egyáltalán nem tesznek semmi egyebet, mint hozzájárulnak és helyeselnek. Ha azután kiüt egyik-másik társaságnál a krach, mindenki csodálkozva kérde: hol volt a felügyelő-bizottság, hogy ilyesmi is megtörténhetek?

Részvénytársaságaink közgyűlései jó részt lefolytak; hogy lezajlottak volna, senki sem állíthatja, mert köztudomás sze-

rint nincs a világnak csendesebb, parlamentárisabb gyülekezete, mint a részvényesek közgyűlése. A részvényes természetrajzában meg vagyunk irva, hogy ő az a boldog, meglegedett, szelidlelkű halandó, a ki mindig bizalommal viseltetik, elismeréssel adózik, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, mérleget jóváhagy és felmentvényt megad. Mind e szívbéli jó vonások sürítve jelentkeznek a felügyelő-bizottságokban. Ezer és néhány részvénytársaság közül Magyarországon nem akad egy se, melynek ügyvitelét a felügyelő-bizottság a legkielégítőbbnek, a legpontosabbnak, a legdicséretesebbnek ne ismerné el abban az ugynevezett jelentésben, melyet a közgyűlés egyik tagja szokott villámgyorsan, de alig hallható hangon végigolvasni. Keressen bár milliókat egy-egy társaság, vagy veszítse el egész alaptőkéjét, a felügyelő-bizottság helyeslésére az igazgatóság mindig egyformán számíthat. De ha beáll imitt-amott a baj és a felügyelő-bizottság tagjait feleletre vonják, akkor e jó urak szemlesütve, de mégis védekezés-képp mindig előállanak azzal az ismert mentséggel, hogy ők tulajdonképpen nem felügyeltek, az üzletvitelt nem ellenőrizték, mert vakon bíztak az igazgatóságban. A bizalom előkelő, altruisztikus erényének köntösébe öltöztetik tehát azt, ami valójában hanyagság, könnyelműség kötelességszegés és vétkes gondatlanság.

Erdemes tehát kissé a mélyére tekinteni azoknak az okoknak, melyek a felügyelő-bizottságok lelkületében ezt a jóvialis, engesztelékeny, optimista hangula-

tot felébresztik, olyannyira, hogy kezes báránnyá válnak a legszigorubb lélek is, mihelyest belesorozzák egy-egy felügyelő-bizottság nyájába.

Első sorban szembeszökő az az ellentét, mely a bizottságok ténykedése és a törvény követelése között fennáll. A törvény értelmében a bizottság arra van hivatva, hogy szigoruan ellenőrizze a részvénytársaság egész ügyvitelét, felügyeljen az igazgatóság minden üzleti lépésére s vétőjével esetleg megakadályozzon egy-egy káros vagy kockázatos vállalkozást vagy üzletet. A felügyelő-bizottsági tag bármikor személyes meggyőződést szerezhet a részvénytársaság állapotáról, betekinthez a könyvekbe, megvizsgálhatja az egész ügyvitelt, egyszóval *felügyeletet* gyakorolhat. A való életben azonban e jogokat soha sem gyakorolja, vagy legfeljebb csak a látszat kedvéért. A mi pedig annál nagyobb baj, mert a mi részvényjogunkban az államnak csak igen csekélymértvű beavatkozási s felügyeleti jog van biztosítva, s a felügyelet kellő gyakorlása a vagyoniágérdekeltrészvényesek autonómiajára van bízva. A felügyelő-bizottság az a tényező, mely a részvényesek bizalmából ellenőrizni volna köteles az igazgatóság működését, holott tényleg nem egyéb, mint bábu az igazgatóság kezében, mely egy-egy kézlegyintésre helyesítőleg int, a fejével s kimondja a boldogító igent. Hogy a gyakorlatban ekként elsikkadtak a felügyelő bizottságoknak a törvény által biztosított jogai, ez oly jelenség, melynek pártját gazdaságilag fejlettebb országokban nem találhatjuk.

Együgyű János.

Irta: Jean Richépin.

Emondok egy parányi kis nyári mesét, a mit nagyon könnyű lesz megérteni, a melynek jó vagy rossz tanácsait nyíltan vagy titokban követheti bárki, a melynek kiszívhatja az ember a velejét a nélkül, hogy beletörnék a foga a csontba s a melynek allegoriái végül senkinek az agyát meg nem fogják erőltetni, sem azért, a ki olvassa, sem az enyémet, a ki trom.

Mikor Együgyű János abba a korba jutott, hogy tűzhelyet alapíthatott, hamar elkészült a maga dolgával. Más talán vakarta volna a fület vagy kereste volna a prot, a kontrát, miértet, a hogyan. De Együgyű János nem keresett semmit és nem kérdezett, hanem egyszerűen kiüt a kapuja elé s várta, hogy mi jön.

I.

Mi jött volna? Jött egy kandur — bizony isten nagyon szép kandur volt — s így szólt Együgyű Jánoshoz:

- Van-e a házában egér?
- Nincs a — mondá Együgyű János.
- Nagyon helyes. Hát van-e erre sok nőstény macska?
- Az sincs.
- Nagyszerű, — mondá a kandur — mert

tudod, én már kisse vénecske vagyok. Nyugodtan akarok élni. Nálad is maradok.

- Azután mit fogsz csinálni?
- Semmit, — mondá a kandur: s mindjárt el is aludt Együgyű János ölében.

II.

Azután jött egy kutya — bizony isten nagyon szép kutya volt — s így szólította meg Együgyű Jánost:

- Vannak itt emberek?
- Hogy vannak-e? — tele van velük a környék, — mondá Együgyű János.
- Mulattatna-e téged, ha a lábuk kásájába harapnék?
- Persze. Más mulatságom úgy sem akad. Azután az ő kutyáik is megharaptak engem.
- Megfojtom a kutyáikat, — mondá a kutya.
- Nagyszerű, — mondá Együgyű János, s maga mellé telepítette a kutyát.

III.

Ezután arra jött egy páva bizony Isten gyönyörű páva volt — a farkolata tele volt hintve ragyogó szemekkel és így szólt Együgyű Jánoshoz:

- Láttál-e már valaha ilyen gyönyörű farkolatot, mint enyém?
- Nem én! — mondá együgyű János.

— Szeretné-e, ha a portád előtt pompáznam, ha kiállításaimmal mindenkinek a figyelmét magamra vonnám úgy, hogy mindenki azt mondaná, miszerint kerek e világon a te pávád a legszebb farku páva?

— Persze, szeretném, — mondá Együgyű János.

— Hát akkor kiállok a kapu elé s világgá hirdetem a te dicsőségedet, — mondá a páva.

Azonnal ki is tárta farkának legyezőjét s rikácsolni kezdé:

— Leó! Leó!

IV.

— Azután arra jött egy kis gyerek, — Isten bizony gyönyörű kis gyerek volt — evett, ivott, majszólt, nagyon piszkos is volt s az illendőséget sem igen tartotta szem előtt.

- Így szólt Együgyű Jánoshoz:
- Sokat szoktak itt enni?
- Sokat hát, — mondá János, — ha éhesek.

— Hát isznak-e?

— Azt is megcselekszik, tudniillik, a mi-ko rájuk jön a szomjuság.

- Mondá a gyerek:
- En eszem, pedig nincs étvágyam, iszom, pedig nem is vagyok szomjas. Beavassalak-e a titkomba?
- Hogyne! — mondá Együgyű János. —

Minálunk a felügyelő-bizottságnak aféle sallangszerű, lógós-jellege kiderül már a külső körülményeiből is. Így elsősorban az anyagi dotáció csekélysege is arra vall, hogy a felügyelő-bizottsági tag csak igen alárendelt kerekecske a társaság gépezetében. A nobile officium klasszikus kora már elmúlt manapság. Kevés pénzért kevés munka, sok pénzért sok munka jár. Ha a felügyelő-bizottság pontosan, lelkiismeretesen, a törvény értelmében akarja teljesíteni ellenőrző tisztét, úgy ez töle ferasztó munkát követel és sok idejét emészt fel. Ezt a munkát és időt pedig nem szentelheti a társaság ügyeinek az, aki mindössze egy csekélységet kap „tiszteltdij” fejében ugyanakkor, mikor az igazgatóság urai sok és nehéz ezeket keresnek tantiémek címén. S hogy ez az állapot természetellenes, azt mutatja Németország példája, ahol a felügyelő-bizottság díjazása arányban áll az igazgatóság jó vedelmével, s ahol a felügyelő-bizottság meg is felel a hivatásának, nem csupán néhány blankettás frázis keretében, hanem az üzlet vezetésébe való tényleges beleszólással s az igazgatóság cselekedeteinek ellenőrzésével.

Manapság nálunk a felügyelő-bizottsági tagság egyszerű szinekurácška, melyet az igazgatóság kegye juttat egy-egy hívének. Rendszerint abban a szerencsés helyzetben van ez a felügyelő-bizottsági tag, hogy egyszerre több részvénytársaság kitűnő vezetése találkozik a tetszésével, aminek ellenében viszont az ő közreműködésére is több részvénytársaság reflektál. Így keletkezett Magyarországon az a speciális foglalkozási ág, melynek emberei a kompasz számos lapján szerepelnek s egyéb foglalkozást alig tudnának kimutatni ennél. A felügyelő-bizottsági tagságot iparszerűen gyakorlók seregében természetesen nagy a fegyelem. Lázongó hajlam, ellentállási viselkedet nem zavarja e hasznos közgazdasági férfiak derűs lelki harmóniáját.

Ellenben egész felesleges, hogy bármi-féle szakértelem lakozzék a felügyelő-bizottságok tagjaiban. Az a körülmény, hogy ért is egyik-másik a részvénytársaságok illető üzletéhez, szóba sem kerül. Bátran végiglapozhatjuk a felügyelő-bizottságok névsorát, száz között egy névre se aka-

dunk, melynek viselője egyébként foglalkozása, állása és ismeretei folytán vonatkozásban állana társasága üzleti működésének tárgyával. A gépgyárak felügyelő-bizottságaiban akad bankár, esztétikus, nagybirtokos, akadémikus, csak éppen géptechnikus nem, a villamossági társaságok felügyelő bizottsági tagjai hasonlóképp nem táplálnak edisoni vagy marconii hajlandóságokat és így tovább. Szakismeretet, tudást, gyakorlati tapasztalásokat s egyéb hasonló értéktelen tulajdonokat teljesen pótol a jó név és az idők folyamán beigazolt engedelmes, lágy kedélyvilág. Amire az alattvalók e legalázatosabbja felügyel, az mind jó, mind szép, mind dicső. Abban nincs gáncs, az a tökéletesség mintaképe.

Már pedig ez a feltétlen elragadtatás és ez a szigorú felügyelet némileg ellentétes fogalmak. Ezért hazugság minálunk a felügyelő-bizottság. Hazugság a neve, mert éppen nem felügyel s hazugság az első fele sztereotip kijelentésének, hogy „mindent átvizsgáltunk és rendben találtunk.” Száz aranyat egy felügyelő bizottságért, mely igazán mindent átvizsgált, s ezer aranyat egy olyanért, amely mindent rendben né találna. Valóban nagy szerencse, hogy alig akad már oly hiszékeny kebel, mely a felügyelő-bizottsági bizonyítványra adna valamit.

Hiszen a felügyelő-bizottságok tanúsítása szerint az a vállalat is bizalmat érdemelne, amelynél buszonnégy óra múlva a csődtömeggondnok tart leltározást.

A képviselőház ülése.

(A rendőri brutalitások.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 23.

Csendesebb hangulatban, szinte minden szenvedély nélkül folytatta ma az ellenzék a pénteki rendőri események taglalását.

A Ház mindkét oldalán csak kis számban voltak jelen a képviselők, de különösen a függetlenségi párt csekély számban tűnt fel. Annál zúfoltabbak voltak a karzatok, a melyeknek közönsége azt hitte, hogy a szombati nagy botrányok folytatódni fognak.

Ez nem történt meg és a Mezőssy és Rákosi felszólalását kivéve, alig volt élénkebb

hangulat a katonai viták alatt már megszokott rendes hangulatnál.

Az elnöknek különben legtöbbször Lengyel Zoltán beszéde alatt kellett beavatkoznia, mert a jobboldalról többször hallatszottak ellenmondások.

A míg a miniszterelnök fel nem állt a szólásra, addig a Ház nagy része a folyosón időzött és élénken vitatta meg a szocialisták tegnapi gyűlését és komoly magatartását.

A szünet alatt nagy izgalmat keltett az a hír, hogy az egyetemi hallgatók a műegyetemen összetörték a padokat és a tantermek egyéb butorait. A hírt Berzeviczy Albert hozta el a Házba.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Lakács László, és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

(A pénteki rendőri brutalitások.)

Bartha Ferenc: A pénteki események azt bizonyítják, hogy a szabadság gyenge lábon áll nálunk.

Papp Zoltán: Mi lesz Rudnayval? (Zaj.)

Bartha Ferenc elmondja az általa látott dolgokat és Tóth Lajos rendőrkapitány brutálításait. Négy embert csoportnak tartottak és ököllel, karddal vagdalkoztak közöttük. Követeli pártja nevében, hogy a garázdálkodók szigoruan megbüntettessenek.

Buzáth Ferenc: A közszabadság védelmére szólal fel. Csak azt sajnálja, hogy a szabadelvűpártból senki sem állott fel szólásra, mert ez inkább tisztázta volna a helyzetet.

Ivánka Oszkár: Magbízunk a miniszterelnökben!

Buzáth Ferenc: A ködöbálással védekezik a rendőrség, de hol volt a rendőrség akkor, a mikor tavaly a szocialisták dobálóztak kövekkel és a vagyonbiztonságot veszélyeztették? Azt hiszi, hogy a rendőrség politikai célokat szolgál. (Zajos tetszés) Az a gyanuja, hogy a zsidóság rendezte a pénteki tüntetést (Derűtség jobbról.) — hiszen egy kormánypárti is mondotta. (Derűtség.) Gyanuja onnan van, mert a zsidók választották meg Bánffy a Lipótvárosi kaszinóban és Bánffy érdekében mindent elkövetnek. A lipótvárosi kisdud mulatságra csak azt mondja, hogy a zsidók megtalálják a maga foltját.

Rakovszky: Ugy van! (Derűtség.)

Buzáth bizik a miniszterelnök ígérétében, hogy szigorú vizsgálatot fog indítani. De addig is azt tartja, hogy Rudnay nem maradhat helyén. (Zajos helyeslés balról.)

Rakovszky: Veszedelmes ember!

Csak legyen mindig miből ennem-innom, étvágy és szomjuság nélkül, amennyi csak belém fér.

V.

Arra jött aztán egy aggastyán, — isten bizony nagyon szép aggastyán volt, — a szakála szépen meg volt nyírva, arany szemüveget viselt s így szóló Együgyű Jánoshoz:

— Van-e pénzed? Mert a nélkül nem lesz miből enned-innod, a nélkül nem veheted semmi hasznát a kis gyermek tanácsának, nem ehetsz-ihatsz éhség és szomjuság nélkül.

— Van — mondá Együgyű János.

Mondá az aggastyán:

— Add ide, vagyis inkább bízd rám. Majd én gyümölcsöttem. Mert a pénz gyümölcsözik. A négyfelé vágott tallérből négy tallér lesz. Mindennek az a nyitja, hogy az ember kölcsön ad egy tallért s visszkap kettőt helyette. Én leszek a pénztárosod s meglátod, nem fogod megbánni.

Felelé neki Együgyű János:

— De hátha uzsorásnak, fukarnak fogsz nevezni?

— Hát bánt az téged? — sivitott egy éles hang.

VI.

Azután pedig arra jött egy öreg asszony, — isten bizony nagyon szép öreg asszony volt,

— már mint a maga nemében szép, mert biz' azért az utálatosok közé tartozott. Alig volt pár szál haja, piszkos volt, a szeme sebes, véres, az orra görbe, az ajka vékony és pállott, a hátán is pup volt, a mellén is pup volt, görbe volt a lába, meg sántított is.

Hát szóval ilyen volt.

Azt mondja Együgyű Jánosnak:

— Mit bánt téged, ha rosszat beszélnek rólad? Én majd még nagyobb rosszat mondok másról. Ha tudnád, mily iszonyu a lehelletem, mily mérges a szám! Nos rálehellek minden ellenségedre. Én leszek a gazdasszonyod. Akarod?

— Nem bánom — mondá Együgyű János.

VII.

Végül pedig egy hölgy érkezett, — isten bizony nagyon szép hölgy. — Higyjék el, csodálatos egy hölgy volt. Nem volt azon ruha, de semmi. Biz' ugy hölgyeim és uraim, teljesen ruhátlan volt. Mily termet, ah! Mily kebel, oh! Mily láb, eh, eh! Mily térd, hi, hi! Hát még az egész asszony, hu, hu, hu!

És a hölgy így szóló Együgyű Jánoshoz:

— Van-e itt sok megcsalt férj?

— Nincs is másforma — felelt Együgyű János.

— Hát van-e sok udvarló?

— Csakis olyan van.

— Akarsz-e egyik vagy másik, vagy job-

ban mondva egyik és másik lenni? Akarsz-e velem élni?

Mondá Együgyű János:

— Ez már beszéd!

S mindjárt nyakába is ugrott a szép högynek.

De ez vi-szalökte, mondván:

— Arra még ráérünk. Először is esukjuk be a kaput, rendezkedjünk be a házunkban, a házadban, a mely most már meg van alapítva s a mely teit háznak nevezhető...

Igy szólva, Együgyű Jánost az orra hegyénél fogva bevezette a teit házba, ahol a macska nyávogott tejért, a hol a kutya ugatott csontért, a hol a páva Leót kiabált, a hol a gyermek mindent elpiszkított, a hol a pénztáros a fiókba koterászott, a hol az öreg asszony a fizetését követelte, s a hol Egyű János szerelmesen borult a szép hölgy nyakába s csókolta, mialatt kint egy mázoló, aki maga az ördög volt, piros sapkával két szarvval a fején, hosszú farkával festette a falra a következő verset:

Ez itt a paloták királya,

Hol hét főbün helyét találja.

Vagyis hölgyeim és uraim, hogy se az önök agya, se az enyém el ne fáradjon nyugodtan leirtam ezt a kis nyári mesét, a melyet nagyon könnyű megérteni.

(Széll és Rudnay.)

Messi Pál: Tanuja volt annak, hogy Széll megparancsolta Rudnaynak, hogy humanusan bánjon a fiatalsággal.

Lengyel: De mit mondott Széll négyszemközt?

Széll Kálmán miniszterelnök: Hiszen előbb elmentem, mint önök!

Messi: Nem is vádolja őt ezzel. De az a vádjá, hogy Rudnay nem követte a miniszterelnök parancsát, mert nem fél tőle. Ezt a főkapitányt el kell csapni, ha nem engedelmessékedett, ha pedig Széllnek nincs hatalma parancsolni, akkor mondjon le. (Zaj a szélbalon).

A rendőri jelentések hazugok, arról a miniszterelnök már is meggyőződött, mert előtte hazudtak akkor, a nádón azt mondták, hogy pisztolyokból lőttek a rendőrökre. A rendőrök a miniszterelnök parancsa ellenére 8-11-ig kószáltak az utcákon.

Beöthy Akos: Ezt én is láttam!

Messi: Rudnayt csapják el, addig rend nem lesz.

Mezőssy Béla: Nagy megbotránkozással olvasta *Liemesch* osztrák képviselőnek azt a beszédét, amelyben rendőrállamnak mondja Magyarországot. De most látja, hogy igaza volt. Rendőrállam vagyunk. Elmondja, hogy Tóth Lajos rendőrkapitányt felkérte, bizza rájuk az elosztást. Ez az ember azt a benyomást tette rájuk, hogy nincs *beszámítható állapotban*. A mentőknek első sorban vele kellett volna foglalkozni. (Tetszés). Ez a kapitány is azt mondta, hogy neki felsőbb parancsra kell még a békes csoportokat is szétszórni. Az a kérdés már most, hogy ki a bűnös. Ha Széllnek parancsával Rudnay nem törődött, akkor Rudnaynak pusztulnia kell. (Zajos helyeslés balról). Ők nem bírskodnak, de azt követelik, hogy aki hatalmával visszaélt, az lakoljon! (Általános helyeslés). Meg van győződve arról, ha az ifjúság Bécsbe ment volna a kapucinusok sirtöltőjéhez tüntetni, semmi baja sem lett volna. Hiszen a kormányok minden uralkodó sarj örömeiben és bánatában részt vesznek, ott tüntetnek...

Kubik Béla: Nyalakodnak! (Zaj jobbról).

Mezőssy: ... de az ifjúságnak nem szabad lúthoz hazafias dolgokért tüntetni. A konventtel elkésett a miniszterelnök. Mert a magyar parlament régóta konvent, de a többség konventje. (Derűtség jobbról). A szolgaság konventje, mert felfelé meghunyászkodik. Ismétli, ha Rudnay bűnös, pusztulnia kell. (Helyeslés).

Rákosi Viktor: Közéletünk hazugságokból áll. Nemzeti örömeinkben és bánatunkban a kormányok nem vesznek részt. Ismétli azokat, a miket Mezőssy és Vásonyi elmondtak. Amikor neki rontottak a rendőrök, figyelmeztette őket, hogy ő képviselő, mire egy rendőrkáplár azt mondta nekik: *„ezt ne üssétek, csak taszigáljátok“* (Nagy derűtség.) Ime, ez a rendőrök előtt a képviselői immunitás; a rendőrök immunitása nagyobb, mert ők leveszik a számaikat. A rendőrök annyira benne voltak a vagdalkozásban, hogy még a lámpavasakat is ütötték. (Zajos derűtség.) Kéri, hogy a rendőri vizsgálatnál őket is hallgassák ki. (Tetszés).

(A szabadalvú pártiak kivonulnak.)

Lengyel Zoltán: (A szabadalvú pártiak kivonulnak.) Elmondja, hogy őt megakarták ölni.

Kubik: A miniszterelnök ne nevéssen. (Nagy zaj jobbról.)

Hadik gróf (a padot veri): Ne terrorizáljon! Ezt nem lehet tűrni.

Elnök: Figyelmezteti az ellenzéket, hogy a miniszterelnöknek jogában van itt jelentéseket fogadni.

Széll miniszterelnök: (aki egy miniszteri tisztvi-elővel beszél) Nekem nem parancsolnak!

Lengyel elmondja, hogy ha pisztoly lett volna nála, lelőtte volna a kaszaboló rendőröket. (Zaj jobbról.) Igen, mert nem engedheti, hogy ártatlan embereket bántsanak, inkább az életét áldozta volna fel. (Zaj.)

Felkiáltások: Jól tette! Helyesen tette!

Lengyel elmondja, hogy még egy mentőorvost is összekaszaboltak.

Felkiáltások jobbról: Ha igaz! (Derűtség.)

Lengyel: Ha nem igaz, visszavonja. (Nagy derűtség.) Rudnaynak menni kell.

Kubik személyes kérdésben kijelenti, hogy előbb azért szolt közbe, mert mikor rendőri brutalitásról volt szó, Széll nevetett.

Gajári Géza személyes kérdésben válaszolja, hogy ő adomát mondott el a miniszterelnöknek egy hivatalos jelentés kíséretében, azért nevetett Széll.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Eitner Zsigmond: Nem pártszempontból kell tekinteni a pénteki eseményeket, hanem az igazság szempontjából. Pesti tüntetést még nem látott, de a külföldön látta, hogy még provokáló tüntetőket is békességben oszlatott szét a rendőrség. Elmondja ezután a Magyar Színház előtt történt brutalitásokat. Hasztalan volt minden kérésök, se a rendőrök, se a rendőrtisztviselők nem hallgattak rájuk. A rendőrök provokálták a tüntetést. Tóth Lajos rendőrkapitány ellen újabb vádakhoz hozott fel.

Beöthy: Tessék, ezt az embert megtűrjük!

Zboray: Már fegyelmi vizsgálatot kapott, most érdemeiket akart szerezni.

Eitner: Rudnay felfüggesztését kéri. (Helyeslés.)

Ezután **Eötvös Károly** szólalt fel: Minden nemzeti ünnepen, főképpen pedig a Kossuth ünnepeken szemben találjuk magunkat a rendőrséggel. Ezen rendszer az, amely nem akarja megtűrni a Kossuth nevével összefüggő nemzeti irányt. Ezért a miniszterelnök felelős vizsgálatának eredményében nem bízik.

Rakovszky István: Eljen Bánffy, akinek Rudnay kreturája volt!

Eötvös Károly: Bánffynak csak kreaturája volt. A legnagyobb köztük a mostani kormány. Beszédét így fejezte be:

— Teljes erőnkől tiltakozunk kell az ugynevezett *Habsburg irány* ellen, melyet a kormányok követnek! (Eljenzés balfelől.)

(A miniszterelnök.)

Széll Kálmán kijelenti, hogy Eötvös Károly vádjait visszautasítja. Hivatkozik a Kossuth születésének századik évfordulóján rendezett ünnepekre, amelyek a főispánok is részt vettek. Majd a rendőrségre áttérve, elmondja, hogy a jelentés alapján a niba az volt, hogy az ifjúság erőakkal akarta a gyászlobogót kitűzni. Hivatkozik illusztris szemtanúkra, közöttük herceg *Odescalchi Gózára*, aki palotája ablakából látta az egyetem előtt lefolyt tüntetéseket és aki kijelentette, hogy a rendőrséget inzultásokkal provokálták a közbelépésre. (Ellenmondások balról.) Majd a jelentésekből felolvassa, hogy négy rendőrtiszt és 26 közzendőr megsebesült. A közönség köréből tizennégyen a ködobásoktól szintén megsérültek. (Zaj balról.) Felolvassa továbbá a rendőri jelentésből egy munkás vallomását, aki szerint, mikor az utcán ment, az ifjúság valóságos közpört zuditott a tömegre; ő ugyanakkor rendőröket nem is látott.

Orlasi lárma 'ört ki erre.

— *Fogadott bérenc!* Hazugság! Gyalázat! — kiabáltak közbe.

Tíz percig tartott a zaj. Az elnök figyelmeztetésére nagy nehezen lecsendesült a Ház.

Széll Kálmán beszédét folytatva, kijelenti, hogy a felolvasottakból nem akar konkluziót levonni, de az ellenzéki képviselők adataival szemben föl akarta említeni a rendőrség adatait; mindez pedig azt bizonyítja, hogy az igazságot csakis beható vizsgálat állapíthatja meg. Ezután a parlament jogköréről beszél. A bizottság itt statáriális bíróságot akar. Elvegyem egy ember fejét? Ez terrorizmus; ha a kisebbség ezt itt és az utcán meg akarná honosítani és ezt mi megengednők, akkor minden törvényes intézmény felbomlana.

Eötvös Károly hosszabban, személyes kérdésben szólal föl. Visszautasítja a miniszterelnök fenyegetéseit. Nemzeti politikát követel a kormánytól. Újabb bizonyítékokat hoz fel a rendőrség brutalitásaira, amelyek megtorlását követeli.

Kass Ivor báró visszavonta sürgős interpellációját s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A törökországi zavargások

Konstantinápoly, márc. 23. A porta értesítette az osztrák magyar és az orosz nagykövetet, hogy Patrik kellett (az üszkübi vilajetben) egy bolgár banda megtámadott és megsebesi-

tett egy adószedőt és a kíséretében lévő csendőrt. Ezzel egyidejűleg a porta értesítette a két nagykövetet, hogy az üszkübi vilajetből öt albán törzsnek 10 megbízottja a porta elé terjesztette 2000 albán kivánságait, a melyeket a porta elfogadott. Ezzel ellenkezőleg azonban több idegen konzul egybehangozóan jelenti, hogy az albán bizottság küldetése meghiúsult. A bizottság jelentette, hogy a reformok ellen nyilvánuló ellenzést békésen megtörni nem lehet, hanem *erélyes rendszabályokra lesz szükség*. A tovább is ellenkötő albánok vezetői állítólag engedelmet kértek a szultántól, hogy küldöttséget menesztessenek Konstantinápolyba, a mely ott elő fogja adni kivánságaikat. — A portát értesítették, hogy egy 160 főnyi bolgár banda levegőbe akarja röpíteni az isztibi katonai raktárakat, továbbá, hogy Demirkapuban előkészületeket tesznek a Szalonikibe vivő vasut elpusztítására és hogy az új banda parancsnokságát több elbocsátott bolgár katonatiszt vállalta el. A porta megfelelő intézkedéseket tett.

Aradi kereskedők nyugdíj-alapja.

(Egy közgyűlés eseménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Vasárnap délután, egy közgyűlés során lélekemelő példáját adták az aradi kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak annak, hogy kitűzött céljaik, eszméik megvalósításában nem a szavaknak, a mozgalom csinálásnak, hanem a tetteknek, a gyakorlatiasságnak emberei. Az eszme, a melynek érdekében ez történt, humanus, kiváló jelentőségű idea: *a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottai nyugdíjának* gondolata. Aradról már régebb idő óta folyik a harc ennek érdekében. S most Arad az első város a vidéken, a hol a kereskedők és alkalmazottai nyugdíja javára alapot teremtettek, a melyhez az első szóra közel 1500 korona gyűlt össze. A nagyjelentőségű eset az *Aradi Kereskedők Köre* közgyűlésén történt, a melynek érdemes kiváló buzgalmu elnökét: *Tedeschi Viktort* és egyik igazgatóját *Kálmán Józsefet* különös elismerés és dicséret illeti a kezdeményezés, s a tekintélyes hozzájárulásért.

Az *Aradi Kereskedők Köre* vasárnapi közgyűléséhez *Kálmán József*, a kör belügyi igazgatója indítványt nyújtott be. Ebben kifejtette, hogy a körnek a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása ügyében indított mozgalma nem járt azzal az eredménnyel, amint az kívánatos lett volna. A társadalom se fordul talán elég élénk érdeklődéssel a nyugdíj ügye felé. Az indítványozó azt tartja, hogy ugy a kormány késlekedésének, mint a társadalom közönyösségének az az oka, hogy hiányzik az alap, a nyugdíj megvalósításához. Meg van győződve, hogy vannak tekintélyes kereskedők, a kik akár alapítványkép, akár végrendeletileg jelentős összeget juttatnának a nyugdíj céljaira, de ma még nem tehetik, mert ily alap egyáltalán nincsen. Ezért azt indítványozza:

1. kezdje meg az aradi Kereskedők Köre a nyugdíj-alap megteremtését, a melyet esetleg később az országos nyugdíj-alaphoz csatolni lehetne;

2. a *posta-takarékpénztárnál* cheque-számlát nyisson a nyugdíj alapra szánt adományok részére;

3. hívja föl az ország társalgóesületeit, hogy hasonló alap megteremtése érdekében indítsanak mozgalmat.

Hogy az Aradi Kereskedők Köre nyugdíj-alapja megkezdessék — ugymond — a maga szerény erejéhez képest száz koronával kezd

meg az adományokat, a melyet az indítvány kíséretében küld.

Leikes éljenzés, taps fogadta *Kálmán József* indítványát és a nyugdíjalap első adományát.

Faragó Rezső, a kör ügyvezető-titkára megjegyzi, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítás ügyében benyújtott kérvény sorsa nem jelent kudarcot. *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselő megbízásából, a ki ez ügy iránt soha nem lohadó érdeklődéssel viseltetik, közli, hogy a kérvény, a melyet a képviselőház a kereskedelmi miniszternek adott ki, a miniszteriumban *Abonyi Emil* miniszteri tanácsosnak lett kiosztva. A kérvény elintézését, egyelőre függőben tartják, a míg a kör, a mint tervezte, *küldöttségileg* keresi meg a minisztert, és ez alkalommal kész tervezettel, számítási táblázatokkal ellátott memorandumot nyújt át. A midőn tehát *Kálmán József* indítványát és elhatározását a maga részéről üdvözli, kéri a közgyűlést, hogy erre nézve is hozzon határozatot.

Keppich Zsigmond fölveti az eszméjét annak, hogy az ország kereskedői és alkalmazottai csekély összegű *önkéntes megadótatással* teremtsék meg a nyugdíjalapot. Ha például minden kereskedő és alkalmazott minden hónapban csak két fillért ad e célra, ez már évente nagy összegű hozzájárulást jelent. Ajánlja, hogy erre nézve is terjesszék ki az országos mozgalmat.

Nagy Sándor dr. az egyesület ügyésze, szép szavakkal hangsúlyozta a fontosságát *Kálmán József* elhatározásának és indítványának. Azonban ez az ügy sokkal fontosabb, semhogy annak kivitele fölött már a közgyűlésen határozhatnának. Ugyan ez, mint egy gyönyörű terrajz, a melynek megvalósítása azonban, időt követel. Azért azt indítványozza: mondja ki a kör elvben a nyugdíj alap létesítését, s az ügyet a további intézkedések végett adja ki a megalkotandó *választmány*nak, ha ez szükségesnek fogja tartani, rendkívüli közgyűlést hív össze e tárgyban.

Hacker Mór attól tart: ha a kereskedők maguk fognak hozzá a nyugdíjalap megteremtéséhez, a kormány nem fog semmit se tenni annak érdekében, mert látja, hogy azt a kereskedők maguktól megcsinálják. Ajánlja, hogy a kötelező nyugdíjbiztosításért indított akciót erőlyesen folytassák.

Kálmán József rövid beszédben kifejtette az okokat, a melyek őt ez indítvány megtételére indították. Husz éve körülbelül, hogy a nyugdíj-ügyét figyelemmel kíséri az akciókban részt vesz, de még mindig nem lát semmi pozitív eredményt. Mert akarja, hogy a nyugdíjnak alapját most vessék meg, mert meggyőződése, ha husz év előtt kezdtek volna meg, ma már meg lenne a nyugdíj. Kívánja, hogy az alapon legyen Isten áldása. (Eljenzés).

Tedeschi Viktor elnök lelkes szavakkal szolt az ügynek nagy fontosságáról. Elégge nem méltányolható az az igyekezet, a mely arra törekedik, hogy a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak öreg napjaira, ha nem volt módjukban valamit félretenni, ne legyenek az ő társadalmi körükön kívül álló jótékonyság kegyére utalva. Ez csak a nyugdíj által valósítható meg. Leike mélyből meghatotta őt *Kálmán József* indítványa, adományozása s hogy annak fogantatja legyen, mint a kör elnöke, *eser koronával járul hozzá az alaphoz.*

A lelkesedés kitörő zaja fogadta ezt a kijelentést, szünni nem akart a taps, az éljenzés. Sokan fölálltak helyeikről és üdvözölték az elnököt, elsőkül *Magyary Ferenc* és *Kohn S. N.*

Az óváció lecsillapultával az elnök kibírdette a határozatot, mely szerint a közgyűlés *Kálmán József* indítványát *eifogadja*, az intézkedésekkel a kör választmányát megbizsa; egyben kimondja, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítás ügyében *küldöttségileg* keresi föl *Láng Lajos* kereskedelmi minisztert.

A közgyűlésen megkezdett nyugdíj-alaphoz a közgyűlést követő, a Vas-szállóban tartott társasvacsora során s később egymást érték az adományok. *Glück Károly* 100 koronát, *Wein-*

berger János 20 koronát, *Weinberger Ferenc* 20 koronát, *Hegyi Albert*, a kör új alelnöke 200 koronát, *Donáth Simon* 10 koronát adott e célra, úgy, hogy a nyugdíjalap egy nap alatt 1450 korona összeget ért el az önkéntes adományok révén.

Az ulánus-kapitány regénye.

(Adatok egy válopörhöz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

A szegedi törvényszék előtt a közeli napokban roppant érdekes válopör indul meg. Az egyik házastárs, a feleség, már meg is bizta ügyvédjét, hogy adja be a keresetet.

Az előzmények némi regényességgel kezdődnek, azonban nem nélkülözik a pikantériát sem.

Adva van egy snajdig ulánus-kapitány, aki felső-Ausztria valamelyik kisebb garnizonjában ölte egymásután a napokat, illetőleg azok unalmát excentricitáshoz passziókba. Talán éppen ehhez az excentrikus tartozott, hogy megszeretett egy szegény leányt, aki nagyon, de nagyon szegény volt. Még talán szépnek se mondható, abban az értelemben, amit az elkényeztetett, ostoba nagyvilági szokás állapított meg mérték gyanánt. Csak ha neki tetszett és szerette!

Arról szó se lehetett akkori állapotokban, hogy házasság formájában folytassák ezt a szeretetet, különösen akkor nem, mikor a kapitányt két esztendei szabadságra küldték, hogy rendezze az adósságait, különben...

Az ilyen „különben“ óriási hatással szokott lenni egynémely katonákra s mikor fenyegetően áll előttük a jövő, hirtelen rájönnek, hogy tulajdonképpen őszintén szeretnek egy gyároskisasszonyt, aki egykoru ugyan velük, de azért hajdani szépségének nyomait csengető aranyakkal pótolják.

A báró ur is megtalálta a szerencsését, kerek félmilliót kapott a feleségével, hozzá nem is koronában, hanem forintban.

Ugy éltek, mint egy idősebb gerlepár, végtelen boldogságban. Azt az időt, ami fennmaradt a szabadságból, világkörüli utazásokra fordították s mikor kifogytak az összes élvezetekből, eszükbe jutott, hogy van az asszonynak a nagy magyar alföldön egy nénikéje. Meglátogatják, úgy se látták még ezt a vidéket.

Ez a hely alig két órányira van Szegedtől, csöndes kis fészek. Ott pihenték ki fáradalmukat a házasok, meg az asszony komornája, egy szomorú arcú, szelíd fiatal leány.

És ami titokban maradhatott egy éven keresztül, az most egyszerre kipattant ott. A milliomos asszony arra a meglepő fölfedezésre jutott, hogy tulajdonképpen ő a komorna gardámja, nem pedig az az övé.

A szomorú leány pedig azonos ama hölgygyel, akit a délceg ulánus-kapitány annak idején, a garnizonbeli élet keserőségei közepett választott ki szíve bálványának.

Ezek az előzményei a megindulandó válopörnek, amit az asszony Szegeden akar lefolytatni, mert addig ott marad a nagynénijénél.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Bob herceg*, operetta. (Páros bérlet.)
Szerda: Délután: *A nébantsvirág*, operetta.
Schwarz Eva vendégtellegével. Este: *Bob herceg*, operetta. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Hunyadi László*, opera. (Párosbérlet.)
Péntek: *Tiszteleletes ur, bohózat* (Páratlanbérlet.)
Szombat: *Tiszteleletes ur, bohózat*. (Páros bérlet.)

* *A Bob herceg új szereposztása.* *Bob*, a szerelmes vidám királyfi holnap, kedden, új *Annie*-t hódít meg magának, méltóbbat a királyi koronára. A „*Bob herceg*“ aradi előadásának egyetlen, de érzhető fogyatéka volt az, hogy a polgárleány szerepe nem talált alkalmas személyesítőre. Holnaptól kezdve *Annie* szerepét *Zilahyné S. Vilma* játssza s így az eddigi előadásoknak ez a hiánya pótolva, *Annie* szebbnél-szebb önekszámainak érvényrejutása pedig biztosítva van. Bizonyára a jövőendő előadások előnyére lesz az is, hogy a hercegnő szerepét *Répásy Gusztó* veszi át, aki szintén holnap fogja azt először eljátszani. E két szerepcserével az operett keddi előadása premierszámba megy.

* *Bőregér.* Nagy *Etelkának*, aki másodszor lépett fel a *Bőregér Adél* szerepében vasárnap délután, még fokozottabb sikere volt. Felvonások után sokszor hívták lámpák elé, egyes önekszámait rokonszenvesen megtapsolták s tiszteletből virágcsokrot is kapott.

* *Kikapós férjek.* *Radó Károlynak* rendkívül mulattató bohózatából naponta folynak a próbák. A szereplők nagy ambícióval készülnek a bohózatra, melynek minden jelenése újabb és újabb kacagásra készíti a közönséget. A darab főszereplői *Garday Aranka*, *Szabó Irma*, *Follinuszné, J. Pajor Agnes*, *Szilassy Juliiska*, a férfiak közül *Csiky, Ternoyey, Marházy, Polgár, Sarkadi, B. Szabó, Füredi* stb.

* *A model operette* ének tanulási már csaknem befejeződtek úgy, hogy legközelebb megkezdődnek a darabból a színpadi próbák is. A címszerepet *Zilahyné S. Vilma* játssza, aki ezzel a szerepével a budapesti Népszínházban is óriási sikereket aratott. A többi szereplők: *Rózsa Lili, J. Pajor Agnes, B. Szabó, Bejczy, Füredi és Sarkadi.*

A mérnök-egylet közgyűlése.

(Mérnökök a közműhely ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az aradi mérnök- és építész-egylet tegnap vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését *Hegedűs László*, az aradi és csanádi egyesült vasutak helyettes igazgatójának elnökléte alatt.

A közgyűlés *Rozvány Pál* mérnök titkári beszámolójával vette kezdetét. Ebben a titkár beszámol az egylet múlt évi működéséről és számot ad a jövő terveiről. Az elmúlt év eseményei közül legkiemelkedőbb volt az a feledhetetlen emlékü és nagyszabású kirándulás, melyet a török fővárosba, Konstantinápolyba rendezett az egyesület. Elmondja a titkári jelentés, hogy mennyi haszonnal és dícsőséggel járt az egyesületre nézve a kirándulás.

Majd azokról a felolvasásokról számol be, melyeket technikus szakkérdésekről tartottak az egyesületben. Az egyesület által rendezett férfi estélyekről és táncmulatságokról szintén megemlékezik a beszámoló. Ezek után pedig komoly hangon lelkére kóti a tagoknak, hogy Arad városrendezési terveinél az egyesületre nagy felelősség hárul, egy évszázad múlva az egyesületet fogják hibáztatni, ha a városrendezés előrelátás, terv nélkül történik. Ezért ismételtén felhívja a figyelmet erre a kérdésre.

A titkári jelentés felolvasása után egy érdekesebb ügy került napirendre.

Virágh Lajos főmérnök régebben egy indítványt adott be az egyesület választmányához, melyben arra kéri az egyesületet, hogy küldjön ki a maga kebeléből egy tiztagu küldöttséget mely a felállítandó közműhely érdekében járjon közbe a főispánnal és a polgármesternél.

Az egyesület választmánya *egy szótöbbséggel* magavévá tette ezt az indítványt, de a választmány két tagja, *Sármezey Endre* főmérnök és *Dániel Dezső* mérnök ezt a határozatot megfelelőbbték a közgyűléshez. A közgyűlés ma

óriási többséggel visszavetette Virágh főmérnök indítványát, mire az indítványozó ezt visszavonta. A közgyűlésen avval indokolták azt meg, hogy az ideális alapokon álló egyesület nem szegődhetik egy nyereszkesedésre alapított vállalatokhoz ágensnek.

Ezután a választmányt alakították meg újra, a melyet néhány kivétellel a régi tagokból állítottak össze. Egyben újalakították a bizottságokat is.

A közgyűlésen jelen voltak: Darvas Lajos, Dániel Dezső, Gellényi Ernő, Hajek Rezső, Halasz Jenő, Hann Lajos, Herling Gyula, Heinrich Sándor, Halmay Andor, Jakabffy Dezső, Károssy József, Korbuly József, Kotz József, Koschitzky János, Kwitschala Henrik, Kövér Lajos, Keller Izsó, Laczay István, Löwinger Ignác, Medveczky Zsigmond, Medveczky Ede, Nachnébeli Udön, Ohnhauser Henrik, Ottovay József, Péterffy Andor, Papp Ferenc, Papp Elemér, Rázel József, Remenyik László, Rozvány Pál, Reisinger Emil, Schór Lajos, Sármezey Endre, Szathmáry Mihály, Tabakovits Emil, Tüdös Béla, Walder Gyula, Varjassy József, Velcsov Géza, Virágh Lajos, Vojtek Lajos, Zbovovszky Pál, Zinner Béla.

Bernárda nővér.

(Egy szocialista gyűlés epizódja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Vasárnap délután a szociáldemokrata párt nagyméretű népgyűlést tartott a fővárosban, egyrészt hogy tüntessen a katonai javaslatok ellen, másrészt hogy a Franciaországból kiutasított szervezetek beözönlése ellen akciót kezdjen.

A népgyűlésnek érdekes epizódja történt Bokányi Dezső, az ismert szocialista vezér beszéde alatt.

Bokányi ismertette a francia kongregációk közismert dolgát, amiért Franciaországból el kellett távozniuk. Ezek a rendek most Magyarországon telepednek le, mert itt jó talajra találtak.

Hogy az egyes szervezetekben, ugymond, zárdákban milyen állapotok vannak, annak illusztrálására élő példákat mutat be a népgyűlésnek. Bemutatja Mühlfeit Mária Irmát, a kőszegi apáca zárda volt tagját, aki 22 évig volt Soror Bernardina név alatt a nevezett kolostorban tanítónő és mikor nem kapta meg a várt örökséget, akkor a legnagyobb tél idején 3 hétig bezárták egy fűtetlen szőlőhegyi konyhába s ott hagyták étel és fűtés nélkül. Néhány nóp mulva írt is a bécsi főnöknő, hogy még mindig él-e? (Viharos kiáltások.) Mikor az ügyészség közbe akart lépni, elbocsátották egy fillér nélkül, de megindították a vizsgálatot, ki adott a szerencsétlen leánynak enni. Klára nővért, aki három ízben adott neki enni, elbocsátották s kárpótlásul adtak neki egy rongyos törülközőt. (Felmutatja. Oriási zaj.) Elbocsátották egy Kummer nevű öreg kertészt is, aki szintén megsajnálta a szerencsétlen leányt és enni vitt neki. (Viharos zaj. Le a csuhásokkal!) Az áldozatok itt vannak közöttünk. (Percekig tartó oriási zaj.)

Mühlfeit Mária Irma volt Domonkos-rendi apáca es Kummer kertész odalépnek a tribünre. A tömeg kalaplengetéssel és percekig tartó éljenzéssel üdvözölte őket s csak nehezen állt helyre ismét a csend, hogy Bokányi folytathatta beszédét. Megszólalt bennünk a szociális lelkiismeret — ugymond; nem látjuk benne az apácát, hanem az üldözött embert.

Elmondta ezután, hogy már több csuhás banda meg is érkezett. Így a Jó pásztor rend is itt van már Magyarországon. Budapesten Hermina-uton 270.000 koronáért birtokot vásároltak s most a proletár gyermekeket magukhoz édesgetik, könnyű kerli munkával foglal-

koztatják őket s ha behizelegették magukat, befogják munkára a gyermekeket, a mi gyermekeinket. De nemcsak a katolikus papok követnek el ilyesmit. Az újpesti zsidó pap levelet intézett a szolgabíróhoz, amelyben felhívja, hogy tegye tönkre a munkások szervezetét. Csak jöjjenek — ugymond a szónok — a kongregációk, mi nem félünk, nem akarjuk, hogy ellenük rendszabályokat alkalmazzanak, de tiltakozunk az ellen, hogy nekik külön jogokat és állami támogatást adjanak. Fölvesszük a harcot a felvilágosodás ellenségeivel s a fekete nemzetköziség ellen a piros nemzetközi zászlót visszük diadalra. (Viharos taps és éljenzés.)

Mühlfeit Mária, a volt szerzetesnő lépett most a szószerkekre s köszönetet mond az érdeklődésért és részvételért, melylyel őt, az elhagyottat, pártfogásba vették.

Percekig tartó éljenzés után a németül mondott szavakat magyarul tolmácsolták.

A tüntetések folytatása.

(Elégtételt az egyetemi ifjuságnak.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 23

Az egyetemi ifjuság hangulata még mindig izgatott s az egész alma mater hatása alatt áll még a szombati botrányoknak. Ma is voltak az egyetemen tüntetések s az ifjuság lelkületét egy csöppel sem csillapították a miniszterelnöknek előttük s a Házban tett kijelentései.

Ma arról tanácskoztak, hogy milyen módon szerezzenek maguknak elégtételt a rendőrök eljárásával szemben. Azonkívül bátorításul egyre érkeznek a vidéki főiskolák tanuló ifjuságától a kitartásra buzdító, üdvözlő táviratok.

Fővárosi tudósítónk a mai nap eseményeiről a következőket táviratozza: Az egyetemi ifjak között még mindig igen nagy az elkeseredés a rendőri brutalitások miatt. Minden áron elégtételt akarnak. Az izgatottság oly nagy, hogy ma se a központi egyetemen, se a műegyetemen nem lehetett előadásokat tartani. Concha és Szentmiklóssy tanárok megkísérlették előadásuk megtartását, de az egyetemi ifjak oly éktelen zajongást és fütyülést vittek véghez, hogy a tanárok csakhamar visszavonultak.

Ezalatt az aulában mintegy ötszáz hallgató abugolt folyton. Egy részük később fölment az emeleti termekbe, ahol néhány társuk kollokválni akart. Ezeket „bitang stréberék!” és eféle kiáltásokkal hajtották ki a termekből. Egy-szerre csak felhangzott a kiáltás:

— Menjünk át a műegyetemre!

Mindjárt meg is indultak a technika felé, melynek muzeum-körúti kapuit a rektor bezáratta. A technika kertjében összegyűlt műegyetemi hallgatók, valamint a központi egyetemről ideérkezett ifjak zajosan követelték, hogy a rektor nyitlassa meg a kapukat. Mintegy negyedórát tartó éktelen zivaj és abugolás után a rektor kinyitlatta a műegyetem kapuit.

Az ifjak ezután ott a lépcsőházban elhatározták, hogy a rendőrség elleni panaszait írásba foglalják és hogy ismét küldöttségileg fogják a miniszterelnököt fölkeresni, akitől elégtételt fognak követelni.

Megtörtént ma, mikor az egyetem előtt néhány század közös hadseregbeli katona elmasírozott, hogy az egyetemi ifjak rákezdték a Kossuth-nótára, abugolva a közös hadsereget.

A műegyetem fekete táblájára ma hirdményt függesztettek ki, melyen a rektor szeretettel kéri az ifjuságot, hogy térjen vissza foglalkozásához, nehogy kénytelen legyen megtorló intézkedéseket foganatosítani.

Az állatorvosi főiskola ifjusága is megakadályozta a mai előadásokat, a tudományegyetem előadásait pedig péntekig felfüggesztette. Kétly rektor. A műegyetem rektora a ma délutánra kütözött mérnöki kollégiumokat bizonytalan időre elhalasztotta. A műegyetemet hirszerint két hétre bezárják.

A vidéki tanuló ifjuságtól folyvást érkeznek a csatlakozást hírlul hozó sürgönyök. Ma a kolozsvári egyetem ifjusága, a marosvásárhelyi iskolák és a miskolci felső kereskedelmi iskola tanulói küldtek üdvözlő táviratokat.

Az egyetemi ifjuság ma délután 6 órakor két helyen is gyülesezett, hogy megállapodjanak abban, miként szerezzenek maguknak elégtételt a rendőrség eljárása miatt.

Az Egyetemi Körben mintegy hétszáz egyetemi polgár gyűlt össze tanácskozásra Issekutz Győző elnöklése alatt. Az értekezlet Issekutz nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy ez a gyűlés semmi összefüggésben nincs a katonai javaslatokkal, sem nem irányul a tanárok ellen, csupán az elégtételszerzésre vonatkozik.

Egy hét pontból álló javaslatot terjesztettek az értekezlet elé, mely a következőket foglalja magában:

1. Az ifjuság vegye kezébe a rajta ejtett sérelem ügyét.
2. Az értekezlet elítéli azokat, akik tüntetnek a tanárok ellen.
3. Járjanak közbe a rektornál, hogy az újból megnyissa az alma mater kapuit.
4. Gyűjtsenek adatokat a 20-iki eseményekről.
5. A rendőrség adjon teljes elégtételt.
6. Az ifjuság követeli, hogy mindazok, akiket a vizsgálat bűnösöknek talál, elbocsátassanak hivatalukból.
7. Óhajtandó, hogy az ifjuság járjon el az előadásokra.

Fekete Károly nagy zaj között azt indítványozza, hogy menesszenek küldöttséget a rektorhoz és az inzultált tanárokhoz, sajnálkozásukat kifejezendők az egyetem falain belül történtek miatt.

Az indítvány elhangzását nagy zaj és láрма követte, melynek véget vetett Hoffmann Ottónak, az ifjuság vezérének megjelenése. Hoffmann azért jött, hogy a gyülesezőket a műegyetemre hívja, ahol a képviselők beszédet tartanak.

Az egybegyűlt egyetemi polgárság arre elhagyta az üléstermet anélkül, hogy az előterjesztett javaslatok elfogadása felől határozott volna, s mentek a technika, ahol Nessi Pál és Lengyel Zoltán orsz. képviselők mintegy kétezer egyetemi hallgató előtt beszédet mondtak.

Itt Melha Tibor műegyetemi hallgató nyitotta meg a tanácskozást, előadva, hogy az ifjak kebelében két párt van. Egyik a százasbizottság, amely ugyanekkor az egyetemi Körben tartotta fentebb leirt ülését, s amely azt akarja, hogy az ifjuság teljesen adja meg magát. A másik párt ellenben nem akarja a küzdelmet abbanhagyni.

Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő kéri az ifjuságot, hogy hagyjon fel a további tüntetésekkel, mert a függetlenségi párt nem áll jót az ifjuságért s nem vállalkozhatik a fővárosi rendőrséggel szemben arra, hogy megvédelmezi, ha a tüntetéseket tovább folytatják.

Ekkor érkezett meg ide Hoffmann Ottó vezetése alatt az Egyetemi Körből az ifjuság, melyet Lengyel Zoltán beszéde további folyamán arra kért, hogy járjanak rendesen az előadásokra, a függetlenségi párt majd megszerzi számukra az elégtételt.

Az ifjuság végül elhatározta, hogy március 25 én megkoszoruzza a budai honvédszobrot s azután csendben szétoszlottak.

TANÜGY.

(—) Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter *Tarkó Jánost* a *szentléa yfalvi* állami elemi iskola igazgató-tanítójává nevezte ki.

A kereskedők köre közgyűlése.

(Isgalmas választás.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 23.

Fölöttébb élénk, szokatlan érdeklődés mellett tartotta az *Aradi Kereskedők Köre* vasárnap délután rendes évi közgyűlését. Közel kétszáz tag jelent meg, közöttük az aradi kereskedőélet több vezető embere.

Tedeschi Viktor megnyitó beszédében megemlékezett a kereskedelemnek még mindig nem javuló helyzetéről, a melynek részint természetes, részint mesterséges okai vannak, s a mellyel szemben a kereskedők és alkalmazottak fokozottabb összetartására, egyetértésére van szükség.

Majd ismertetve a múlt évi működés adatait, indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy *Sándor Pál* országgyűlési képviselőknél, a ki a fogyasztási szövetkezetek ügyében Aradon tartott nagygyűlésen részt vett s azok ellen a sponori országos kereskedelmi kongresszuson sikeresen küzdött átírta; *Wechsler Józsefet*, a körnek tíz éven át volt alelnökét örökös tiszteletbeli taggá választották, az *aradi sajtónak* pedig, a mely kiváló jóakarattal és szeretettel viseltetett a kör működése és intenciói iránt, köszönetet szavaznak.

Az évi jelentéseket, a melyek könyvalakban megjelentek, *Hórnich Márkus* indítványára fölolvastaknak tekintették. A számadások szerint a kör a múlt év végével 15,923 korona 43 fillér tiszta vagyonnal rendelkezett.

Bokor Alajos meleg szavakban méltatta a kör működését, a melyről — ugymond — immár nemcsak a város falain belül, hanem az egész országban tudomást szereznek. Azt indítványozza, hogy az elért eredményekért első sorban a kör elnökének, azután a tisztikarnak az egyes osztályok vezetőségének, a választmánynak és a számvizsgáló bizottságnak köszönetet szavazzanak.

A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a javaslatához.

Ezután a *nyugdíj-ügyről* lefolyt vita következett, a melyről lapunk más helyén referálunk. Kimondták még, hogy a folyó évben nagyobb összeggel járulnak hozzá a *könyvtár* szaporításához és fejlesztéséhez.

Ezt a tisztújítás követte. *Tedeschi* Viktor a maga, a tisztikar és a választmány nevében leköszönt, megköszönte a bizalmat, s arra kérte a kör tagjait, hogy a választást a kör belső békéjének és szilárd egyetértésének megóvásáért adják meg.

Magyari Ferenc azt indítványozza, hogy *Tedeschi* Viktort, akinek személyéhez van köze a kör fellendülése, szavazás mellőzésével, egyhangulag válaszzák meg. (Eljenzés).

Tedeschi Viktor köszöni az egyhangu megválasztásban rejlő kitüntetését, amelynek értéke annyival nagyobb rá nézve, mert ez az aradi kereskedők nesztorának, *Magyari* Ferencnek javaslatára történt.

Ezután megkezdődött a szavazás, amely két küldöttség előtt folyt le. Az elsőnek elnöke: *Kohn* S. N., tagjai: *Kerpel* Izsó és *Gedeon* János, jegyzője *Faragó* Rezső, a másodiknak elnöke *Glück* Károly, tagjai: *Funkelstein* József és *Baumann* János, jegyzője: *Klein* Sándor volt.

Nagy érdeklődéssel folyt le a szavazás. A két küldöttség előtt összesen 178 tag szavazott le. Érdeklődéssel várták az alelnöki szék betöltését. Új alelnök *Hegy* Albert lett, akinek 126 szavazatával szemben *Meer* Armin 51 szavazatot kapott. Küzdelem volt még a pénztáros-választásnál: *Weinberger* János 111 szavazatával szemben *Berger* Albert, aki nem volt je-

lölve a tisztségre 62, szavazatot kapott. A tisztújítás eredménye különben a következő:

Elnök: *Tedeschi* Viktor. *Alelnök:* *Hegy* Albert. *Belügyi igazgató:* *Kálmán* József, — titkár: *Schäffer* Henrik, jegyző: *Binéth* Ignác. *Helyeseközli osztály igazgató:* *Keppich* Zsigmond, — titkár: *Klein* Sándor, jegyző: *Kell* Lajos. *Közművelődési igazgató:* *Gebhart* István, — titkár: *Szűcs* F. Vilmos, jegyző: *Sámuel* Arnold. *Vigalmi biz. elnök:* *Kormos* Sándor, — titkár: *Doka* Miklós, jegyző: *Krausz* Lipót. — *Pénztárnok:* *Weinberger* János. *Ellenőr:* *Baumann* János. *Ugyvezető titkár:* *Faragó* Rezső. *Könyvtárnokok:* *Pichler* Sándor, *Wessel* Károly. *Háznagy:* *Gedeon* János. *Ugyész:* *Dr. Nagy* Sándor. *Választmány:* *Berger* Albert, *Bokor* Alajos, *Brunner* Béla, *Daimel* Lajos, *Donáth* Simon, *Farkas* Adolf, *Fejér* Gyula, *Fodor* Gyula, *Goldschmidt* Sándor, *Geller* Izidor, *Grallert* Rezső, *Guld* Emil, *Glück* Dezső, *Illics* Zsigmond, *Krausz* Samu, *Matis* Endre, *Meer* Armin, *Pick* Ernő, *Pöhm* János, *Porter* Lipót, *Roth* Zsigmond, *Sági* Henrik, *Scherhag* Ernő, *Singer* Sándor, *Szánthó* Kornél, *Schwarz* Manó, ifj. *Szójka* János, *Thirmann* Konrád, *Wallinger* József, ifj. *Weisz* Mór. *Póttagok:* *Cservinsky* István, *Lichtig* Armin, *Zimmermann* Ignác, *Czukur* László, *Flamm* Miksa. *Számvizsgáló-bizottság:* *Bing* Ede, elnök. *Funkelstein* József, *Glück* Károly, *Kneffel* Lajos, *Magyari* Ferenc, *Sugár* József.

A választmányi tagságra kapott még *Guttman* Henrik 66, *Kiszner* Dezső, *Werler* Pál 56, *Radó* Izsó 28, *Tichy* Lukács 23 szavazatot. Az eredmény kihirdetésével a négy óránál tovább tartó közgyűlés negyed nyolc órakor véget ért.

Hock János sajtópöre.

(A képviselőválasztások utójátéka.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 23.

A legutóbb lezajlott képviselőválasztások alkalmával Budapesten a Ferenvárosban elkezdett küzdelmet folytatott *Springer* Ferenc ügyvéd pártja *Hock* Jánossal és ennek pártjával szemben. Az első ízben lezajlott választásoknál a fellépett három jelölt közül egy sem jutott abszolút többséghez s így a két legtöbb szavazatot nyert jelölt: *Springer* Ferenc és *Hock* János között pótválasztásra került a sor. A kiélekedett pártharcok közepette, a pótválasztást megelőző napokban 1901. évi október hó 14-én a fővárosi polgárok nagy megbotránkozására egy gyalázkodó röpirat jelent meg az egyik jelölt, *Hock* János ellen. A röpirat, melynek címe: „*A politikus eszmétszó vagy néhány szó Hock Jánosról*” volt, a kőbányaiak népszerű lelkipásztorát *Hock* Jánost a legáljasabb rágal-makkal illette mint papot és mint embert, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy a polgárok bizalmára őt érdemtelenné tegye, s a választás győzelmi pálmáját ellenjelöltjének, *Springer* Ferenc dr. ügyvédnek szerezze meg. A fővároszerte nagy megbotránkozást keltő röpirat szerzője és terjesztője ellen a mélyen megsértett *Hock* János sajtópört indított rágalalmazás és becsületsértés sajtóvétségéi miatt. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyalázkodó röpiratnak társszerzői a *Springer*-pártnak kortesei és pedig *Seper* Kajetán a *Kispest-Szentlőrinczi Lapok* szerkesztője és *Grigár* József fővárosi hivatalnok voltak. Magát a röpiratot azonban *Vathy* István nevű, időközben elhunyt hírlapíró írta, aki az írói honoráriumot *Seper*rel meg is osztotta. A honorárium pedig a *Springer*-párt kasz-szájából lett folyósítva *Grigár* József által.

A budapesti büntetőtörvényszék *Seper* Kajetánt és *Grigár* Józsefet helyezhette csak vád alá mint társszerzőket. *Vathy* ellen, ki 1902. március 27-én meghalt, az eljárást be kellett szüntetni.

Ma tárgyalta ezt a sajtópört a budapesti büntetőtörvényszék sajtóbírója *Agoraszto* Pé-

ter bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a személyesen megjelent *Hock* János főmagánvádlót dr. *Vázsonyi* Vilmos képviselte.

Seper Kajetán az általános kérdésekre eladta, hogy sajtóvétségért már 5 ízben volt büntetve. *Grigár* János büntetlen előéletű, volt kereskedő, jelenleg fővárosi hivatalnok.

A vádirat rendelkező részének felolvasása után először *Seper* hallgatta ki az elnök. *Seper* kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Hogy és mily körülmények között jelent meg a röpirat?

— A választások alkalmából. En *Hock* képviselő urat soha sem ismertem, ma látom először s így nem is volt okom őt megsérteni. A kéziratot én vittem a nyomdába, de azt csak akkor olvastam el, amikor a correctiót végeztem rajta. Ekkor velem volt *Grigár* is.

— Ké volt a kézirat?

— Vathyé.

— Milyen szándékkal vitte a nyomdába?

— Vathy megbízott, hogy nyomassam ki. Én el sem olvastam addig, amíg ki nem volt adva. A sajtójogi felelősséget sem vállalhatom el érte.

A bizonyítási eljárás befejeztével a vádlot-tak nyilvánosan bocsánatot kértek *Hock*tól, mire *Hock* kijelentette, hogy nem kívánja megbüntetésüket. Erre a bíróság a további eljárást be-szüntette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) *Tűzoltók közgyűlése.* Az aradi önkéntes tűzoltókar vasárnap tartotta közgyűlését dr. *Müle* Lajos főparancsnok elnöklése alatt. A közgyűlésnek előterjesztették a parancsnokság évi jelentését, mely a tűzoltókar múlt évi működéséről szól. Ebből közöljük a következő részt:

Az elmúlt év folyamán a parancsnokság ki-válóan arra fordított gondos figyelmet, hogy a tisztikar működő tagok technikai kiképzésében a legteljesebb eredményt érje el. Ez sikerült is évközben 42 szergyakorlattal, a melynek vég-eredménye a szeptember 28-án bemutatott nagy gyakorlaton nyert kifejezést. Ez eredményt honorálta a közgyűlés azzal, hogy előismerését nyilvánította a működő tagok ily sikeres ki-képzéseért *Panker* Viktor és *Buzáky* Gyula osztályparancsnokok, úgy *Mihályovics* Gyula, *Faragó* Béla és ifj. *Buzáky* Gyula szakaszparancsnokoknak. Ezzel kapcsolatban elismeréssel emlé-kezett meg a közgyűlés Aradváros hivatásos tűzoltóságáról is, a mely ugyancsak az említett nagygyakorlat alkalmából ünnepelte 10 éves fennállásának évfordulóját. Az önkéntes tűzoltó-*kar* ügybuzgó, önzetlen tevékenységét méltatta Aradváros törvényhatósága azzal, hogy 1902. évben is a parancsnokság előterjesztésére a tűz-oltókar céljaira 1600 kor. segélyösszeget szava-zott meg, a mely példát különböző összegek adományozásával a helybeli pénzintézetek is kö-vették; majd pedig ugyancsak e célt mozdítot-ták elő *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Stein-tzer* Rozália urnő is, a kik 100 korona alapít-ványt tettek a tűzoltókar részére. A kiválóbb szorgalmu tagokat a parancsnokság 680 korona jutalomban részesíthette. Az önkéntes tűzoltók az elmúlt évben 24 tüzesetnél működtek közre az oltás és mentésben s összesen 321 őrszolgá-*latot* teljesítettek. *Buzáky* Gyula szolgálatvezető osztályparancsnok utján ezekivül az önkéntes tűzoltók kellő oktatást nyertek a baleseteknél nyújtandó első segély teljesítésében is. A pa-rancsnokság a múlt évben kiküldte *Panker* Viktor és *Mihályovics* Gyula parancsnokokat a múlt évben Egerben lefolyt országos tűzoltó szövetségi közgyűlés alkalmával ott bemutatott szer- és versenygyakorlatokra, a melyeket, va-lamint az ott látott székelyhídi vízgyűjtési rend-szert a parancsnokok ott behatóan megfigyel-ték s az aradi tűzoltósággal is megismertették. A közgyűlés úgy az évi jelentést, mint a száma-dásokat egyhangulag elfogadta s dr. *Müle* La-jos főparancsnok indítványára elismerő köszöne-tét nyilvánította mindazoknak, akik az elmúlt év folyamán a kart támogatták.

(*) Az aradi- és aradmegyei közép- és kisko-reskedők társulatának választmánya kedden, 1. hó 24-én, este nyolc órakor az aradi kereske-

delmi és iparkamara termében ülést tart. Tágy: *Beolvadás a kereskedelmi testületbe.* Weisz Sándor elnök.

* Az „Első aradi betegsegélyző és Temetkezési Egyület március hó 25-én délután 3 órakor az egyület saját helységében (Szabadság tér 11. szám. I. emelet) rendes évi közgyűlést tart.

Az iparosok és a közműhely.

(Értekezéslet az ipartestületben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az aradi iparosokat tegnap délelőtt 10 órakor összehívták az ipartestület nagytermébe, hogy a közműhely létesítésére vonatkozólag megnyilvánulhasson azok véleménye, akik ebben a kérdésben a legközelebből érdekelve vannak. Az értekezéslet természetesen a közműhely felállítására mellett foglalt állást, mégis általános volt és jellemző is az iparosoknak az a nézete, amely egyébként kifejezésre is jutott a gyűlésen, — az tudniillik, hogy a kormány iparpártolását szívesebben fogadná az iparosság úgy, ha nem közműhelyt, hanem munkát juttatna neki a kétszáz ezer koronás szubvenció formájában. Mert így a kormánysegély nem az aradi iparosoknak szól, hanem a hitelbanknak, mely az előbbieket róvására kétszáz ezer koronát rak zsebre. Ilyen szép összegért pedig még a hitelbanknak is érdemes „lépéseket tétetni” Aradon.

A gyűlést Berán Antal ipartestületi elnök vezette.

Kiss Ferenc ismertette ezután a közműhely előnyeit a kisiparosokra nézve. A kisiparosok — ugymond — a közműhely szükségét még abban az időben hangoztatták, mikor az első mozgalmat megindították a Lusztigh-féle gyár megvételére nézve, később pedig mikor Varga József kormánysegélyvel akart a saját telken egy kisebbszű közműhelyt létesíteni. Már ekkor 92 iparos kötelezte magát arra, hogy a közműhelyben fogja az anyagát feldolgoztatni. Eközben leérkezett a kereskedelmi miniszter leirata, amelyben tudatja a várossal, hogy az aradi villamvilágítási részvénytársulat ajánlatát jóváhagyta a közműhely létesítésére nézve. E részvénytársulat most a villamos telep közvetlen szomszédságában 604 négyszögöl területű ingyen telket kér, az állam pedig a villamos részvénytársaságot és kétszáz ezer korona szubvencióban részesíti. Ezért a vállalat kisiparosok részére nappali áramot is szolgáltat. Felolvasta ezután az építőmesterek és az asztalos szakcsoporthoz átiratát, mely szintén örömmel veszi tudomásul az aradi közműhely létesítését.

A gyűlésen jelen voltak közül Kristyóry János szolt legelőször az előterjesztéshez, aki a kisiparosok érdekében megindított ezen tervben nem talált elég garanciát a kisiparosok boldogulására. A miniszter a villamvilágítási társulatot a nappali áram kötelező szolgáltatásán nem kötelezi, hogy azt a kisiparos saját műhelyében is használhassa. A város érdekét sem szabad feladnunk. Mit tudjuk mi azt most, a villam korszakában, hogy a villamáram ötven év alatt hova fejlődhetik! A város területéből ingyen egy talpalatnyi földet sem enged át.

Varga József: Inkább adjuk a biciklistáknak. Kristyóry János azt szeretné, ha a miniszter a villamos társulatnak szánt kétszáz ezer koronát inkább ingyen-gépek beszerzésére adná.

Klein Ignác szerint a kért hatszáz öt telek felér egy közműhellyel. Ennek megtagadásával nem szeretné, ha az aradi iparosság elesnék a közműhellyől.

Halmay Andor hosszabb beszédben fejtegeti a miniszter nemes intencióját. Ez első lépése a kormánynak a kisiparosok segítésére. A villamvilágítási társulat nem kíván olyan nagy áldozatot a várostól, de kötelezi magát a közműhely nappali árammal való ellátására. Maga is a mellett van, hogy kívánatos volna a nappali áramot az egyes iparosok műhelyébe is bevezetni.

Frick József az építőiparosok nevében kijelenti, hogy közműhely létesítését azok is kívánják.

Reinhart Kálmán szintén a közműhely létesítése mellett beszélt. Szerinte csak úgy vehetjük fel a versenyt a hazánkba beözönlő külföldi iparcikkokkal szemben, ha a kisiparos is versenyezni képes. A kormánynak köszönettel tartozhatunk, hogy a kisiparosok ily módon való segítésére 200.000 koronát megszavazott. Ez nem kidobott pénz s annak elsősorban a kisiparosok veszik hasznát.

Varga József, Steigerwald Alajos, Békéssy Ferenc, Gid Samu, Weil Alajos, Hendl Odön, Olár Jusztin és Braun Mihály a közműhely létesítését kívánják.

Az utolsó szónok Probst Mihály volt, aki csatlakozott Kristyóry János nézetéhez. Beszédében azt kívánta, hogy a miniszter kötelezze a villamos világítási társulatot nappali áram kötelező szolgáltatására.

Berán Antal elnök ezután kimondta a határozatot, mely szerint az iparosok szükségnek látják a maguk szempontjából a közműhely létesítését s ez értelemben fognak átírni a városi törvényhatóságokhoz is.

Az értekezéslet ezután küldöttséget menesztett a törvényhatóság vezetőihez, akikkel közölték a gyűlésen hozott határozatot.

Berán Antal elnöklete alatt a gyűlésen jelen voltak: Kristyóry János, Reinhart Gyula, Menczer Gyula, Varga József, Lisinszky Lajos, Keller János, Halmay András, Valder Gyula, Karagyena János, Weil Alajos, Czernóczky Mihály, Békéssy Ferenc, Assael Károly, Schwartz Lajos, Stenger Andor, Halász Lajos, Orbán János, Havetics János, Szilágyi Jakab, Panker Viktor, Steigerwald Gyula, Komjáthy Zsigmond, Klein Ignác, Hendl Odön, Kiss János, Mihályovits Gyula, Lengyel Gyula, Probst Mihály, Braun Gusztáv, Köteles Imre, Czermann József, Muskát Miksa, Czermann János, Frick József, Czirkál Géza, Varga Endre, Gid Samu, Sebesy Ferenc, Pfiszter Márton, Juhász István, Schmidt Lajos, Olár Jusztin, Braun Mór, Rozmanith Albert, I. Tóth Lajos, Reich Ignác, Rozványi Pál.

Műegyetem Aradon.

(A mérnök-egylet mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 23.

Erdekes eszmét vetettek fel az aradi mérnök- és építész-egylet vasárnap tartott közgyűlésén. Régebben talán ábrándnak tetszett volna ez az idea, de most, a megváltozott körülmények folytán nemcsak komolynak, de kivihetőnek is látszik az eszme, mely, ha megvalósítható lenne, egy csapással nagyot lendítené Aradnak nemcsak kulturális színvonalán, de egyébként is, népességi és közgazdasági szempontból, rendkívül előnyös volna Aradra nézve.

A mérnök-egylet közgyűlésén előterjesztett titkári jelentésben tette szavá Rozványi Pál, az egyesület titkára az eszmét, hogy a tervbe vett második műegyetemet Aradon kell felállítani.

A titkári jelentés abban a szép eredményben ringatja Arad közönségét, hogy ha a második műegyetemet egyáltalán felállítják, annak egyedüli, kizárólagos helye csak Arad lehet. Erdekesen indokolja az előterjesztés, hogy miért.

Arad versenytárs nélkül áll e tekintetben — mondja — nincs az országban még egy város, mely a műegyetem helyének kérdésénél Arad mellett számba jöhetne. Arad fejlett gyár-ipara, forgalmi gócpontja és egyéb geográfiai előnyei egyenesen kívánatossá teszik, hogy csak Aradon legyen a második műegyetem.

Maga az a kérdés, hogy a második műegyetemre szükség van-e, már el van döntve. Az 1898-ban Budapesten tartott második technikus kongresszus egyhangú határozattal kimondotta, hogy a budapesti József műegyetem túlszűfolttsága miatt szükséges a vidék valamelyik alkalmas városában egy második technikus főiskolát felállítani.

Az pedig, a titkári beszámoló szerint, szintén eldöntött tény, hogy a technikus-főiskola céljaira alkalmasabb város nincs Aradnál. Hiszen Arad kiválóan technikus város, itt van a legtöbb mérnök és műszaki ember.

HIREK.

Ünnepély a várban.

— A győzelmee csata emléke. —

Arad, március 23.

Ma ünnepelték a mortara-novarai dicső és győzelmes csata évfordulóját az aradi várban. A 33-ik gyalogezred ezen emlékezetes napját minden esztendőben méltóképen ülik meg, s kiveszi részét az ünnepségből a tisztikar és a legénység is.

Az ünnepségek kezdete a vasárnap esti tűzijáték, kivilágítás és szerenádo volt.

Ma reggel kilenc ótákor a templom előtti téren felállított sátor alatt istentisztelet volt, melyet Allersdorfer Julián tábortestvezető tartott. A tisztikar és legénység kivonult a térre. Itt megjelent Lehmann Vince tábornok, Ditrich alezredes, ki a beteg Wachsmann Vilmos ezredest helyettesítette, az összes fegyvernembeli tisztok képviselői, továbbá Urbán Iván főispán, Institoris Kálmán polgármester, Dálnoki-Nagy Lajos alispán. A legénységhez Ditrich alezredes német nyelvű beszédet tartott, melyet Csobán százados magyarul, Burdea százados románul tolmácsolt.

Délben a tiszti kaszinóban ünnepi ebéd volt. A legénység számára délután a szokásos mulatságot tartották meg, melynek kacagató mutatványait, tarka felvonulásait óriási közönség nézte végig. A mulatságot Kaszner főhadnagy, Dlabal és Forbuehner hadnagyok rendezték. Az ünnep alkalmából a dupla lönung is is kijárt.

— Udvari vadászatok Kisjenőn. Kisjenőről jelenteni leveleznők: József Agost főherceg és apósa Lipót bajor herceg szombaton Holomburon vadásztak szalonkára és vaddisznóra. A tartós száraz időjárás miatt nagyon gyér és ritka szalonkahuzás, úgy, hogy az eredmény: hét elejtett szalonka, elég kedvezőnek mondható. A magas vadászok két vaddisznót is sebesítettek meg, de ezeket még nem sikerült előállítani. A vadászban a helybeli társadalomból Tabajdi Sándor kir. ítélőtáblai bíró, Csukai Gyula főszolgabíró, Kirileszku Gyula, Vály Lajos főmérnök és Bayer György mint meghívott vendégek és az uradalmi tisztikar vesz részt. Ma reggel 8 órakor a fenséges vendégek misét hallgattak és ennek végeztével Somosra kocsikáztak vadászatra. Hétfőn Szintyén volt vadászat, kedden pedig Ágyán. A szerdai vadászterület még nincs kijelölve. A magas vendégek szerdán este 10 órakor utaznak el.

— Uj aradmegyei főrend. Mint a hivatalos lap közli, a főrendház igazoló bizottságának jelentése alapján Hunyady Károly gróf nagybirtokos, örökös főrendházi tag nevét a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatták. Az új főrend, aki állandóan Aradmegyében, Soborsinban lakik, már több ízben jelét adta Arad és a megye ügyei iránt való élénk érdeklődésének, melyet most mint a legfőbb törvényhozó testület tagjának, még inkább lesz alkalma kifejteni. Hunyady Károly grófnak aradmegyei tekintélyes uradalmán kívül Bars, Somogy, Pozsony és Heves megyében vannak nagyobb birtokai részint atyjától és nagybátyjától, részint pedig nagynénjétől, Arndberg hercegné szül. Hunyady Julia grófnőtől, ki Hunyady Károly gróf részére hitbizományt alapított.

— **A betétkamatláb leszállítása.** Az aradi takarékpénztárak vezérigazgatói ma délután hat órakor, az arad csanádi gazdasági takarékpénztár nagytermében ülést tartottak, a melyen a *betétkamatláb leszállítása fölött* tanácskoztak. A tanácskozásokat ma még nem fejezték be és a mint értesülünk, holnap délelőtt fognak véglegesen dönteni.

— **Uj ezredparancsnok.** A király *Scheuchensuel* Viktort, a Frigyes Vilmos Lajos badeni nagyherceg 50. sz. gyalogezred ezredesét, ugyanezen ezred parancsnokává nevezte ki. Scheuchensuel ezredes a múlt években mint vezérkari alvezredes az aradi háziezredbe volt beosztva s a hely társadalomnak egyik közkedvelt, derék tagja volt.

— **Lujza hercegnő röpirata.** Berlinből táviratozzák: Lujza hercegnő legközelebb, családjára minden ellenzése dacára, a szász király ismeretes manifesztuma ellen *Miért kellett mennem?* címmel legközelebb röpiratot ad ki, a melyben jellemezni fogja a szász udvarban uralkodó botrányos viszonyokat.

— **Kitüntetett képviselő.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király *Szerb György* országgyűlési képviselőnek az *udvari tanácsosi* címet adományozta. Szerb György egyik előadója a delegáció hadügyi albizottságának s e minőségben tett szolgálatait jutalmazta a király az udvari tanácsosi címmel.

— **A sorozások újabb elhalasztása.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszternek a *sorozások újabb elhalasztására* vonatkozólag kiadott körrendeletét. A rendelet a következőképp kezdődik:

Mintbogy a f. 1908. évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által még eddig meg nem szavaztatott, így most már *nincs kilátás* arra, hogy az idei fősorozás a f. évi február 19-éről 5000/VIII. a. sz. a. kiadott körrendelet értelmében hoztam már nagyrészt felterjesztett ujoncozásai, utazási és működési tervek alapján a f. évi április 1-vel megkezdhető s a május 30-ig terjedő időtartam alatt befejezhető legyen, ezennel elrendelem, hogy az *idei fősorozás egyelőre és további rendeletemig ismét elhalasztassék*, a miről a sorozó járási tisztviselők haladéktalanul értesítendők.

Miután azonban a f. évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által *talán mégis* akként és oly időpontban fog elfogadtatni és törvényerőre emeltetni, hogy annak alapján az ismételt elhalasztott idei fősorozás a f. évi május 4-től, június 20-ig terjedő idő alatt végrehajtható lesz, ennél fogva s az előbb említett rendelet kapcsán felhívom a törvényhatóságokat, hogy a folyó évi ujoncozásai, utazási és működési tervezeteket az illetékes cs. és kir. hadkiegészítési kerületi és honvéd kir. kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg ismételt és oly módon állapítsa meg, hogy az idei fősorozás esetleg a f. évi május 4-től, június 20-ig terjedő időtartama alatt legyen foganatosítható és végrehajtható.

A rendelet utolsó passzusa, a melylyel ellenléki körökben élénken foglalkoznak, s a melyet valószínűleg a képviselőházban szóvá fognak tenni, így szól:

Végül kijelentem, hogy ezen az ismert *parlamentari viszonyok kényszere* alatt kibocsátott rendelkezésekből kifolyólag úgy a hatóságokra, mint az egyes védkötelesekre és azok hozzátartozóira esetleg báramló mindennemű zaklatásokért, károsodásokért és másnemű hátrányos következtetésekért a *kormány a felelősséget magától elutasítja*.

— **Galgóczy tábornagy — csapatfelügyelő.** Az osztrák parlamentben nemrég heves viták voltak *Galgóczy* tábornagy, przemysli hadtestparancsnok állítólagos kegyetlenkedései miatt. Amint Lembergől táviratozzák, *Galgóczy* tábornagyot legközelebb elhelyezik *Przemysl*-ből és *csapatfelügyelővé* nevezik ki.

— **Küldöttségek a katonai javaslatok ellen.** A vidékről ma két küldöttség is jött a fővárosba, hogy tiltakozzék a katonai javaslatok ellen. *Gödöllőről* mintegy ötszázan érkeztek zászlókkal *Várady* Károly képviselő vezetése alatt. *Apponyi* a delegációs teremben fogadta őket, melyet egészen megtöltöttek. *Farkas* János főterembiztosnak ugyancsak sok baja volt a nagy küldöttség elhelyezésével. Kérvényüket *Várady* Károly adta át *Apponyinak*, aki az ismeretes tónusban válaszolt. Azt mondta, hogy a kérvényt alkotmányos tárgyalás céljából átveszi. Politikai nyilatkozatot elnöki állásánál fogva nem tehet, de kéri a küldöttség tagjait, hogy nyugodjanak majd meg abban, amit a törvényhozás határozni fog. *Apponyi* mindjárt ezután a *kecskeméti* háromszáztalag küldöttségét fogadta, melyet *Barabás* Béla vezetett. *Barabás* gyújtó, lelkes beszéd kíséretében adta át az Alföld legnagyobb városa kérvényét *Apponyinak*, aki ezuttal sem mondhatott mást, mint azt, hogy az ő állása mindentéle politikai nyilatkozattal összeférhetlen. A küldöttségek egy részét ezután a karzatokon helyezték el.

— **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.** A honvédség rendeleti lapja közli, hogy a honvédelmi miniszter *Issekutz* Marcell dr., csetneki *Remenyik* László és *Reisinger* Sándor, a szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagyokat saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— **A Geist istálló leégett.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Nagy tűz pusztított vasárnap Alagon, ahol eddig ismeretlen módon kigyuladt *Geist* Gáspár békésmegyei földbirtokos verseny-istállója, amelyben mintegy hatvan telivér volt elszállásolva. A tűz rohamosan terjedt, s *Hover* istállómesternek köszönhető, hogy a nagy értékű lovak el nem pusztultak. Híre ment, hogy két versenyló bennégett, de ez nem felel meg a valóságnak. A lovakat idejében kivezették az istállóból, amely a megfeszített munka dacára leégett. A paripákat ma ideiglenes istállóknak helyezték el.

— **Doktorráavatás.** *Mannheim* Zsigmond kisjenői gabonakereskedő fiát, Zsigmondot, ki szigorlatait kitüntetéssel tette le, f. hó 21-én avatták a m. tudományos egyetemen orvostudorrá.

— **Mikor lesznek az aradi sorozások?** Az idén sor alá kerülő állítás-kötelesek, ha a képviselőházban az obstrukció még egy néhány hétig tart, igazán nem fogják tudni, hogy tulajdonképpen mikor is kell nekik ujoncozásra jelentkezniük? Immár a harmadik ízben halasztják el az idei sorozásokat s természetesen minden halasztással újabb terminus jár, miután a katonai hatóságoknak az előkészületeket kellő időben el kell végezniük. A honvédelmi miniszter legújabb rendelete a május 4. és június hó 20-ika közé eső napokat tűzte ki a sorozások megtartására s a város katonai osztálya a hadkiegészítő parancsnokságokkal egyetértően az aradvárosi sorozójárásban így állította össze az ujoncozásai naptárt: május 4-én az első korosztályt sorozzák 1—200 sorszámig; május 5-én ugyancsak az első korosztályt kétszáz sorszámig végig. Május 6-án a II-ik, 7-én a III-ik korosztályt, 8-án az idegeneket s 9-én végzik a befejező munkálatokat. Ez természetesen csak terv, amelyet a honvédelmi miniszter egy rendelete megváltoztathat.

— **Halálozás.** Földeáki *Návay* Kálmán életének 64-ik évében Budapesten elhunyt. Halálát feleségén, báró Babarczy Ellán kívül gyermekei és testvérei gyászolják. Az elhunyt Csanádmegye közéletének általánosan ismert tagja volt s halála széles körben kelt részvétet. Holttestét ma szállították a fővárosból Földeákra, a hol kedden délután temetik el.

Vollák József aradi iparost és nejét *Vanitsék* Mariát súlyos csapás érte: tizenkilenc éves leányuk *Margit* vasárnap reggel elhunyt. A tavasz letört virágát kedden délután 3 órakor temetik el a Radnai ut. 6. számú házból.

— **Kegyelem a bratkovcei huszároknak.** Komáromból írják, hogy a *Diószeghy* huszárörmester meggyilkolása miatt ott raboskodó galíciai magyar huszárok közül a husz évi várlog-ságra ítelt *Boros* József huszárkapitány büntetését kegyelemből leszállították 15 évre. *Trászi* János huszár pedig kegyelmet kapott. Az utóbbit szombaton bocsátották ki a sáncfogságból. Az őrmester gyilkosai közül kettő az aradi cs. és kir. katonai fegyintézetben tölti büntetését; hogy a kegyelmi intézkedés rájuk is kiterjedt volna, arról itt semmit se tudnak.

— **A városi árvaház igazgató-választmánya** f. hó 24-én (kedden) d. u. 5 órakor az árvaház tanácstermében ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Magyarellenes tüntetés Zágrábban.** *Zágráb* ból táviratozzák: Ma százötven horvát egyetemi hallgató gyűlt össze a Magyar Államvasutak üzletvezetőségének új épülete előtt, hogy az azon levő magyar feliratok ellen tüntessen. Azonban a tüntetés fiaskóval járt; a magyarfaló diákokat a rendőrség szétkergette.

— **Ongyilkos miniszteri titkár.** A földművelésügyi minisztérium egy fiatal tisztviselője, *Heyek* Adolf dr. miniszteri titkár vasárnap délután a minisztérium épületében öngyilkossá lett. Halántékon lötte magát s nyomban meghalt. Az öngyilkos fiatal, harminchét esztendő, nőtlen ember volt. Hosszabb ideje neuralgikus főfájás gyötörte s gyakran panaszkodott barátainak, hogy nem bírja ki szenvedését. Ma reggel a rendes időben a vizrajzi osztályban levő hivatalába ment s hozzá fogott munkájához. *Dubrovsky* Róbert osztálytanácsossal is tárgyalt és sem ő, sem mások nem tapasztalták *Heyek* Adolf dr.-on, hogy halálra szánta magát. Tizenkét órakor bezárkózott szobájába, s pár pillanat múlva lövés dörgése riasztotta föl az íróasztaluknál dolgozó tisztviselőket. Felörték *Heyek* dr. szobájának ajtaját s többen bementek. A miniszteri titkár vérző fejjel a divánon feküdt, mellette a földön füstölgött a revolvere. Főlélesztéséhez láttak, de hiába volt minden kísérlet, a fiatal ember meghalt. Az íróasztalán levő fogalmazvány mutatta, hogy hirtelen támadt az a gondolata, hogy elemészti magát: az íráson az utolsó szó félbemaradt, nem tudta már végigírni. Az öngyilkosság nagy részvétet keltett a minisztérium tisztikarában. A tragikus hírt tudatták *Heyek* dr. édesanyjával, a kivel szerencsétlen véget ért fia együtt lakott az *Andrássy*-ut. 14. számú házában. *Heyek* dr. holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Meglopott ártéri társulat.** Az Erdőhgyen székelő aradmegyei ártéri társulat kárára a *Barakony* község határán felépített csatorna mentén elhelyezett deszka készletből mintegy *kétezer korona értékű deszkát* loptak el. Az igazgatóság jelentést tett az esetről a csermői csendőrsparancsnokságnak, melynek részéről *Putye* György őrsvezető és *Steszern* László csendőrnagy erélylyel láttak a nyomozásnak. Sikerült is nekik 120 korona értékű fát *Barakonyban*, 300 korona értékűt pedig a közeli *Tot* községben a tetteseknél feltalálni. Az egyik tolvaj, ki nazarénus, nagyon megijedt, hogy a hívők közül társai kitagadják bűnéért. Nagy hazugsággal állott hát elő: azt vallotta, hogy a deszkákat a *Körös* és ebből a csatorna hozta kertjébe, s így ő nem tolvaj. Ilyenformán, hogy a deszkák is megkerültek, a társulatnak nem-hogy kára, hanem még haszna lesz a dologból. A lakosok most már kérni fogják a csatorna felépítését, miután annak vize olyan hasznos tárgyakat hoz a kertjükbe, mint aminőket az említett becsületes nazarénus hívőnek.

— **A Marosba fult tanító.** *Regenhold* József lippai állami iskolai tanító eltűnéséről tudósítunk ma a következőket: A vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy *Regenhold szándékosan ölte magát a Marosba.* A József napi nevnap mulatságon heves összeszólalkozása volt egynehány szintén ott mulatozóval, kik hevesen megtámadták amiatt, mert a „Südungarischer Deutscher Schulverein” tagjának vallotta magát. Ez érlelte meg bizonyára az amúgy is érzékeny emberben az öngyilkossági szándékot. Holttestét még eddig nem sikerült megtalálni.

— **Magyar név.** *Weiszfried* Dezső simándi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Sándor”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Tűz.** Mint berzovai tudósítónk jelenti, Konopon f. hó 19 én este 10 órakor kigyúlt *Dehelyán* Vazul földműves háza, mely a közel álló melléképületekkel együtt teljesen leégett. A tűz valószínűleg gyújtogatásból ered.

— **A legújabb fényképkirakat.** Az *Andrássy*-tér legnagyobb üzletének kirakat üvegei mögött, *Kerpel* Izso könyvkereskedő üzletében ma egy rendkívül izléses és a modernség jelében pompázó fényképkirakat jelent meg. A rendkívül sikerült fényképek *Weisz* Hugó fényképész műterméből kerültek ki. Az egész fényképtáblon valami új, idegenszerű, de mégis vonzó valami ömlik el, mely *Weisz* Hugó izlését és leleményességét dicséri.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Minden nőnek** tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa*-féle valódi angol *Ugorkatej* azonnal eltüntet szepit, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdöségét, fiataloságot kölcsönöz, kár tehát varni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való *ugorka* szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor., 40 fill. *Poudre* 1, 20 és 2 kor., *Kapható* *Balassa* Kornél gyógyszerárában Temesvár, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Földes* *Kelemen* gyógyszerárában, *Tabor* *Gyula* gyógyszerárában *Pécskai*-ut 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle *ugorkatejet* kérni.

— **Tavaszi készüldések.** A legközelebbi pénteken, vagyis március hó 27 én indul meg *Aradon* a tavaszi vásár, melyre igen nagy készületeket tett *Porter* *Vilmos* Nagy Áruháza, *Aradon* a Szabadság téren. Az összes busvételi cikkek megérkeztek már. Mondhatjuk, a választék igen nagy, különösen divatcikkekben. Cipők, kalapok, sapkák, fehérnemű, keztük, övek, harisnyák, napernyők, zsebkendők, szalma-kalap, porcellán, üveg, illatszerek és ilyen ezer más cikk és újdonság érkezett. Különösen figyelmeltetjük a tisztelt közönséget az új kirkatokra, melyeket igazán érdemes megtekinteni. Meglepő sok újdonságot tartalmaznak és kitűnnek a csinos rendezés által is. Az életnagyságu ingyenfényképeket illetőleg szóba kell hoznunk az új eljárást, melyet a cég a képek szebb és jobb sikere érdekében hozott be.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, *Aradon*.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* *Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x—** Mindenki tudja, hogy a *Mauthner*-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágnagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a *Mauthner*-féle magvak a legjobbak, kísérletei a legnagyobbak és arai igen olcsók.

— **x—** Az *aradi* *takarék- és segélyegylet* mint szövetséget *Petőfi* utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: á. e. 9—12 ig á. n. 3—5 ig. *Polya* évi február hó

9 től kezdve mindenkor délután 3—5-ig a felezámlás alatti 16-ik évtársulat egy törzsbetétjéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A nadabi Don Juan ára.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 23.

Az *aradi* járásbírósa polgári osztályához érdekes keresetet adott be ma egy nadabi özvegy asszony. Emlékezetes, hogy *Boda* *György* nadabi gazdát, aki *Nadabon* a férjek veszedelme volt, s kiról az legenda keringett, hogy nem fog rajta a golyó, az elcsábított menyecskék férjei agyonütötték.

A gyilkosok és egyben megcsalt férjek, *Lutta* *Péter*, *Jank* *Mitru* és *Buntyán* *Mitru*, továbbá aki szintén részt vett a *Don Juan* gyilkolásában, az összes szereplők közös szeretője, *Matyucz* *Marjuca*, az *aradi* esküdtsek elé kerültek és itt meg is kapták büntetésüket s azonfelül arra köteleztettek, hogy *Boda* *György* özvegyének 600 korona kártérítést fizessenek. Ezért az összegért egyemtelegesen voltak felelősök az összes elítéltek.

Az özvegy kérte a pénzt, de nem kapott. Bizony nehezen is esett fizetni annak, akit megcsalt a felesége és kit azonfelül még szabadság vesztesre is ítéltek. Még ezenkívül fizetni is, ez keserű iróniája a sorsnak.

De hát itt tréfálni nem lehet s az özvegy most bíróságra érvényesíti kártérítési igényeit. A keresetet *Péterffy* *Antal* ügyvéd adta be.

§ **Becsületsértő udvarló.** Az elmúlt nyáron történt, hogy *E. J.* *aradi* gimnázista a *Knézych* *Károly*-utcában találkozott imádottjával, *W. R.* *kisasszonnyal*. A két fiatal között párbeszéd fejlődött ki, melynek folyamán a *kisasszony* nem a leggyöngédebb módon szólította meg *gavallérját*. A *gavallér* erre sértéssel válaszolt amely versenyzett az előbbivel gyöngédtelenség dolgában. Mindketten följelentették egymást a járásbírósnál, mely mindkettőt csekély pénz-büntetésre is ítélte. A törvényszék felelbiteli tanácsa ma jóváhagyta a járásbírósa ítéletét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A pécskai gazdasági téli szakiskola** záró vizsgáját vasárnap tartották meg. A földművelésügyi minisztert *Keller* *Gyula* képviselte, aki ifj. *Kintzig* *János* gazdasági egyleti alelnök, *Laehne* *Hugó* igazgató, *Kemény* *Szilárd* titkár és *Haberger* *György* igazgató társaságában a tegnapi reggeli vonattal érkezett *Pécskára*. Az indoháznál az egybegyűlt közönség nevében dr. *Boksan* *Szevér* szolgabíró üdvözölte a vendégeket s azután az egész közönség az iskola épületébe vonult. A vizsga igen szép eredményt tüntetett fel s ez az érdem *Winkler* *János* szaknarc illeti. Délután 2 órakor *Bukorovits* *György* ópécskai földjén volt a szántás-verseny, melyben 27 gazda vett részt. A bíráló bizottság *Haberger* *György*, *Winkler* *János*, *Kemény* *Szilárd*, *Szomorú* *István*, *Mateovics* *Béla*, *Rózsa* *István*, *Momák* *Flóris*, *Haller* *Imre*, *Botka* *János*, *Bovatsék* *Mihály*, *Povázsay* *Soma*, *Moldovaa* *Efrem*, *Köln* *József*, *Filimon* *Aron*, *Juhász* *Ny. Pal* és *Borsos* *Gyula* személyében megválasztván, kezdetét vette a verseny-szántás, melynek végeztével a bíráló bizottság bírálata alapján az I-ső díjat (egy szakekét) *Csepella* *Gergely*, a II-ik díjat, egy szecska-vágót, sorshuzás utján *Krácsán* *Janku*, a III ik díjat 1 kat holdra való 10 kiló takarmány répamagot *Donáth* *János*. — Ugyancsak 10—10 klg. répa magot kapott még 9 versenyző. Este 80 teritékű társas vacsora volt a kaszinó helyiségében.

— **Fizetésekeptelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekeptelenségekről tesz jelentést: *Schumi* *Lukács*, *Laibach*. — *Shumi* *Konrad*, *Laibach*. — *Gruber* *Mari*, *Kufstein*. — *Mermelstein*

Izidor, *Halmi*. — *Linert* *János*, *Prága*. — *Bergmann* *Adolf*, *Gablonz*. — *Rosenthal* *Sándor*, *Debracen*. — *Grätzer* *Laura*, *Kojetein*. — *Jamphles* *Ignac*, *Kladno*.

Budapesti áru- és értéktőzsse.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 23.

Déltőzsse. *Buzakínal*at mérsékelt, vételkedv gyöngé. *Bágyadt* *trányzat* mellett 12,000 métermázsza került forgalomba, 2½ fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonamemék *bágyadtak*. *Időjárás* szép.

Estítőzsse. *Berlin* 1 olcsóbb, *páris* 5-el magasabb.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilsra	7.46—7.47
Buza májusra	7.38—7.39
Buza októberre	7.42—7.43
Rozs áprilsra	6.66—6.67
Rozs októberre	6.41—6.42
Zab áprilsra	6.06—6.07
Zab októberre	6.18—6.19
Tengeri májusra	6.23—6.24
Tengeri júliusra	11.80—11.90
Repce augusztusra	

Zárul 5 órakor:

Buza áprilsra	7.48—7.49
Buza májusra	7.40—7.42
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs áprilsra	6.66—6.67
Rozs októberre	6.44—6.45
Zab áprilsra	6.05—6.07
Zab októberre	
Tengeri májusra	6.20—6.21
Tengeri júliusra	6.25—6.26
Repce augusztusra	

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	690.50
Magyar hitelrészvény	751.75
Leszámlolóbank részvény	464.50
Rima-Murányi vasmű részvény	486—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	693.50
Közuti vasut	618—
Városi villamos vasut részvény	318—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsse.

Budapest, március 23.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	99.55
Magyar arany 4%	93.10
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	200—
Fizesszabályozási és szegedi kölcsön	158.75
Osztrák papírjárdék	100.50
Osztrák járdék ezüst	100.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. G. Ternova. Jól van megírva. De naplapba nem alkalmas.

P. L. Barakony. Tessék megkezdeni a tudósítást, melynek fejében szivesen szolgálunk tisztelet-peldánnyal.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.16
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat déliótt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.31
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Vollák József és neje szül. Vanitsek Mária, a maguk úgy gyermekeik Jusztina és férje Pfeiffer János, gyermekeikkel; Gizella és férje Szarvady Mihály, gyermekeikkel; Ilka és férje Czobor Oitó és gyermekekük; továbbá Kálmán, Annuska és Lajoska; nemkülönben testvére özv. Merutz Mihályné szül. Vollák Julianna, ennek gyermekei; Irma és férje Schmidt Lajos gyermekeikkel és József, valamint számos rokonaik nevében mélyen megtört szívvel jelentik a felejthetetlen drága gyermek, testvér, sógornó, unokahug, nagynéne, rokon és barátó

VOLLÁK MARGIT,

1908. március hó 22-én, reggeli fél fél 7 órakor, életének 19 ik tavaszán, a Mindenható rendelkezéséhez képest, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos kimutató.

Az Istenben boldogult drága halott földi maradványai március hó 24 én, d. u. 8 órakor fognak Radnai ut 6. számú házban a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat pedig március hó 27 én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák templomában az egék Urának bemutatni.

Arad, 1908. március 22.

Nyugodjék csendesen!

Csutak Károly első temetés-rendező Intézet. Etreprise des pompes funéres. Szt.-Margit részvényt. Aradon.

CSARNOK.

A kereszt-öltés.

Írta: Sziriusz.

A mária-radnai templom küszöbén ütköztek össze, Molnár Anti és Tibád Agnes. Mert két éve nem találkoztak, félre álltak beszélni, de mert egy kis félreértés felével váltak el akkor, hirtelenében nem tudták miről beszéljenek.

Tehát nézték a lépcsőkön hullámzó tömeget, amelyet ide hozott a hála, a vágy, a fájdalom, a kétségbeesés és minden olyan érzélem amit csak az istenének tud elnyögni a fájó szívű, szótalan ember, akinek kinjába majd meg hasad szíve, de aki fájdalmának nevet nem bír adni.

Nézték azokat, akik segítséget várva jöttek ide. Balra tőlük egy himzett ingű, tarka katrincájú, tarka fejkendőjű szép oláh menyecske, aki kétségbeesetten szorította szívére három-négy esztendőnek látszó kis leányának görcsökben vonagló puha testecskéjét. Mellette egymegtört bánatos öreg, sötét kék ruhás bánsgai sváb asszony, aki bereg legényfiával egyetemben térdén csuszolt fel a templomig vezető lépcsőkön. A leány viaszszárga álászó ujjai fogtak bágyadtan a rózsákkal, tarka pántlikafüvel tarkított kalapot, de szomorúan, reménytelenül nézett maga elé, mint a ki már semmi jót többé nem vár. Az öreg asszony szin e kétségbeesett erőlködéssel imadkozott és ölelte magához a haldokló, a reménytelen legény fiát.

Végre is Molnár Anti szakította meg a nagy, nyomasztó csendet.

„Nos feminista vezér, a modern haladás minden vívmánya nem tudja betöltöni életünket? Mégis csak ellátogatuk a régi módi, jó öreg Uristenhez? Attól várunk vigaszt a viágadta családásokért? Attól erőt az új munkára? Vagy — talán éppen fogadást jöttünk tenni a csodatevő radnai szüzhöz, ha visszaadja nekünk azt, amit meg gondolatlanul magunktól eldobtunk?”

Tibád Agnes csendesen mosolyogva tette kezét Molnár karjára: „Eles Molnár, maga nálamnál hosszabb nézen körül Garai Bandiné kocsisa, az öreg János után, hiszen ismeri. Ha meglátja, mutassa meg nekem; noztunk valami a csoda tevő szüzhöz, azt előbb átadjuk s majd azután beszélgetünk mindarról, amit maga tudni kíván.”

Egy perccel később már megvolt János és hármában lépdegáltak a sekrestye felé átadni azt, amit egy halott asszony a csodatevő szüzhöz hagyományozott.

Nagyon hosszú, nehéz egy tekercset tett le az öreg János a sekrestye kövezetére. Molnárral ketten bontották ki a védő leplekből és egy-két percre rá a sekrestye köveit befedte egy nagy keresztöltésekkel himzett, vadászjelönetet ábrázoló szőnyeg.

Üzik a nyulat a vidámlovasok, a szegény nyulacska keskenyre nyújtja ki magát, hogy kevesebb területbe akadhasson bele a szél; az agarak gyilkosan tájtják el szájukat, éhesen csillognak az éles, a kegyetlen, a fehér fogak. A lovasok pedig karikáikat kibocsájtva sarkantyuzzák a piripákat.

„Hajrá, hajrá!”

A komoly szerzetes egykedvűen vette át a szőnyeget, hallgatta meg az utasítást, hogy mindenkor András napján legyen kiterítve e szőnyeg azon oltár előtt, amelyen néhai istenben boldogult keveremesi Garay András lelki üdvéért ajánlanak fel az Urnak engesztelő szent misét.

A mise alapítványt illetve pedig minden rendben van.

Tibád Agnes térdet hajtott a feszület előtt és gyöngéden megcirógatta, mintegy bucsuzóan a szőnyeg ama helyét, amelyen Garai Bandiné utóljára dolgozott. Mintha kezet akart volna fogni a halottal, mintha izenni akart volna neki: elvégeztem, rendben van minden, te édes, te szegény asszony!

Molnár Anti szótalanul nézte végig e jelenetet, mint az, akinek egy előtte vadidegen nyelven tartanak előadást.

Amidőn kiértek a templom elé, a fák sűrű árnyékába, ahonnan a lassan hőmpölygő álnok, szöke Marosra látták, nézett szemben Agnes Molnárral.

„Akarja tudni a szőnyeg történetét?” — Hát persze hogy akarom; hiszen megállt az én eszem a nagy ámulásban, mert egy makulányit sem tudtam megérteni mindabból amit ma reggel óta maga előttem mivelt.

„Énnekem, édes Molnár, vajmi kevés közöm van a szőnyeghez, de azért, ha figyelmesen idehallgat, sokat fog tanulni.”

„Németet, Garay Bandinét ismertem, eleget járt, most két esztendője a házába és Bandi bátyámról bizonyosan eleget mesélgetett magának édes apja, hogy milyen asszonyrontó, bolondító ember volt az hajdanában. Elmondhat még, Bandi bátyám pajtásai, cimborái, hogy mondogatták: „Akin rajt felejt Bandi azokat az ő asszonyfógo szeméit, meg van az már verve, meg is van átkozva; akit meg megérint Bandi bársony keze, el is van kárhozva.”

„Három vármegyének legszebb lánya volt szegény nagynémem, szöke Tibád Zsuzsa, nefelejt szeméit ő felejtette rajta tizenhárom megyének híres asszonyrontó, bolondító, duhajszép legényén: Garay Bandin. Aki belepirult, aki beleszédült Zsuzsa szerelmes nefelejt szeméi kék örvényébe, beleszédült abba, amit azokban az édesen igaz, botrányosan őszinte szemekben olvasott.”

„Talán még reménykedett is Bandi abban, hogy azok szemek fogják vele elfelejteni azt, hogy más szemek is voltak, vannak és lesznek még a világon.”

„Amiben csalatkozott.”

„Becsületes ember volt, a maga módjára; amidőn tévedését belátta, önmagának azt be is vallotta és már csak egyben reménykedett, hogy Zsuzsa észre nem veszi, mi annak az oka, hogy hetekig csatangol az országban mindenféle ürügyek alatt. Hol csikókat nézett a Hortobágyon, hol meg zergét, medvét vadászott az erdélyi havasok tet-jén, ez csak arra való volt, hogy vele bütlenségeit palástolja.”

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Március 24. Kedd. Róm. kath. naptár: Gábor főangyal. — protestáns naptár: Gábor főangyal. — Görög-keleti naptár (március 11.): Szofi. n. — A nap két 5 óra 40 perckor. nyugozik 6 óra 1 perckor.

Kölösey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délután 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett álló terem

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Eryhe, száraz

Március 24. A városi árnyház igazgató választmányi ülése délután 5 órakor (Városház.) — Az aradi és aradmegyei közep és kiskereskedők társulatának választmányi ülése este 8 órakor (Kereskedelmi- és parkamara.)

Nemzeti színház.

Bérlet 164. sz.

Páros.

Kedden, 1903. évi március hó 24-én:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Karoly. Zenéjét szerette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő György, fia Viktória Lancaster Pomponius Hopmester Tancmester	Csigaházi E. Rózsa Lili. Répásy G. Békassy Gy. Polgár S. Füredi J. Juhász S.	Hadnagy Lordkancellár Tom, bátyja Annie, leánya Plumpudding Gipsy, fűszeres Pickvick	Gózon Béla. Köszegi K. Győre Alajos. Singhoffer V. Sarkadi A. Németh J. Tukorai L.
--	--	--	--

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Az „Aradi Közlöny“ vasárnapi számában megjelent Paulik Pál-féle nyilttéri közleményre az „Első magyar általános biztosító társaság“ aradi főügynöksége a következő nyilatkozatot küldte be:

Paulik Pál ur mult évi október hó 8-án Magyarádon 11 hold földet — melyből 800 négyszögöl szőlő — a rajta állott épületekkel együtt összesen 4125 koronáért megvásárolt. Folyó évi január havában az egyik épület leégett és az azért szakszerűen felszámított 2166 kor. 35 fill. kártérítést Paulik ur január 29-én elfogadta, sőt a február 5-én kelt kárnyugta szerint az összeget fel is vette. Ha tehát Paulik ur, a fentebb említett ingatlant olcsón is vásárolta, nyilvánvaló, hogy mivel az egyik leégett istálló épületet 12000 koronára biztosította, jelentékeny tulbiztosítással álltunk szemben. Paulik urnak ezek szerint semmi igaz oka nem volt rá, hogy kérésere alkalmából a társaság ellen rosszakaratu nyilatkozatot tegyen közzé.

731

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek

Építészeti irodámat

szíves figyelmébe ajánlani.

Hivatkozással husz évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorodom magamat az építeni szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

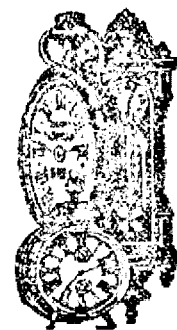
Ugy új házépítést, mint átalakítást, tartozást elvállalok.

Értekezni lehet vélem József főherceget 10-ik szám. (Maffei-ház.)

Schön Károly,

vizsgázott kőművesmester.

597

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbéli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

óragyára,

aranyárak kivitelű háza

BRUX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra 5.80.
Valódi ezüst lánca frt 1.20.
Nickel ébresztő óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi címerrel van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 721

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

* Az ezen rovát alatt közölttekért nem vállal felelősséget.

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 395

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Sonnenwirth József

mű-czimfestő és diszmázoló

Arad, Deák Ferencz-utca 39.

Czeller István urnát 8 éven át mint művezető voltam alkalmazva; elvállalok 488

üvegre, fára, vaslemezre foliratokat és festéseket csinosan és tartósan.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Ceppek), gyermek kabátkák, férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül

festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fianál

Aradon,

Asztalos Sándor-utca 2-3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29-30.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindenemű arctisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hölypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Roxsnyai Mátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss odrguista uraknál.

Legjobb minőségű

Butorokat

készletben tart és jutányos ár mellett ajánl

Varga József

asztalos mester. Arad, Kápolna-utca 6/b. szám. 467

KUNTZL ERNO

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindenemű nagyobb és kisebb ác és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos áron.

Két ház szállás-kerttel. 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos áron eladó. 337

Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezés!

Van szerencsém a tek. közönség szíves tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszközlök mindenemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világhoz elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Par napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arctisztatlanságot. Massázshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Apátfalván: Tat Imre, Bátorján: Podor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Szécsen: Zangori Gyula, Berzován: Szokoló Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Ekeken: Ifj. Pekker István, Páldafalván: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Guraharcon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Daniel, Kis-Jedán: Bayer György, Kevényesen: Schlegel Pál, Kunagotán: Fejos Lajos, Kúrián: Harkonberger László, Melegcsanakon: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsán: Szabady Viktor, M.-Badán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankotán: Poszeritz Guaztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Prohm D. Traugott, Simánon: Csiky Lukács, Söherenban: Karolyi Kálmán, Szomlákön: Hanzsler Sándor, Tarczón: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgo Géza arak gyógyszerárakban.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegyörvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használható. — Ez a balzsam: 1. Felülmúlhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell minden betegségekben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elűzi a fájdalmas köhögést a meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségben és a torok minden betegségekben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgereszt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székletet okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lepkört és a melabüt és megerősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpohadásnál és minden fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meggyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszer képez minden sebre, lázas kiütésekre, sipoly, szemölcsök, égési sebek, fagyott tagok, ruh. kősz. és bőrkülrések ellen, megszünteti a fejtájt, zugait, szájkáros, kőszvényt, fülifajást stb. Vigyázzni kell mindig a sőd upczu-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzátjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; barmenne bármely postaillemásra Ausztria-Magyarországon 12 kta. vagy 6 keutés üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldünk. Kültetés csak az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Gentifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében felülmúlhatatlan két szer sohasem romlik meg, hanem ellenkezőleg, mentől uregebbek, annál értékesebbek és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segítyt és sikert, legalább az orvos megerkeztéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerkehez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két reg kipróbált, kitűnő, olcsó, megbízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily czim alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apothek in Prograda bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapeston Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mihalovich gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-11

Itt a tavasz!!!

UJDONSÁGOKAT

Kivételesen olcsó árban árusítom. 559

10000 mtr. selyem már 35 krtól.
20000 " jómosó " 14
20000 " női ruha kelme " 25 "

Selyem, gyapju és mosó szövetekben, férfi angol szövetek és egyéb alkalmi árban

10000 mtr. angol férfi szövet

1 öltöny már 2 frt, 2.50 frt, 3 frt, 4 frt, 5 frt.

REINER S. SÁNDOR

nagy áruháza
Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Fürdőszoba berendezés

teljesen jókarban, legmodernebb rendszerű, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 698

30 éves róm. kath. nő,

háztartásban teljesen jártas, ajánlkozik gyermektelen házaspárhoz vagy magános urinőhöz. Fizetés mellékes, jó otthont keres. Czim a kiadóban. 702

Műhímezésre,

vagy bárminemű kézimunkákra, esetleg pénztárnoknői állásra ajánlkozik nagyon szerény feltételek mellett egy megfelelő képességgel rendelkező leány. Ajánlatok kéretnek „Dolgos leány” jelige alatt a kiadóhivatalba. 708

Német nevelőnő

mérsékelt díjazás mellett lelkiismeretes oktatást ad. Czim a kiadóhivatalban. 729

Halász-utca 27. sz. a.

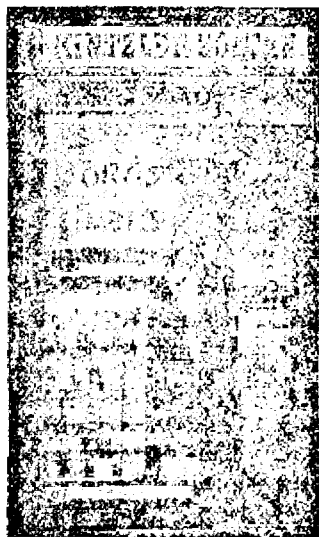
3 szobából álló utcái és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 727

Intelligens családnál étkezni

óhajtana 3 magánhivatalnok, a Szabadság-tér közelében. Szíves ajánlatok „Megelégedés” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 728

Művelt német kisasszony,

gyermek mellé állást keres esetleg csak délutáni foglalkozásra is. Czim a kiadóhivatalban. 780

Andrássy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Végh István

épület és díszmű-bádogos

Aradon, Boros Béni-tér 10.

(Nádor-utca sarkán.)

Elvállal mindennemű ornament épület bádogos és templom-tornyok fedését, továbbá vízvezeték munkálatokat, fürdőszobák felszerelését, konyha berendezéseket, u. m. csovet és csőrepedés javításokat, úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árak mellett, pontos és gyors kivitelben. 573

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezélt Fekete kutya utca (a Hunyady kávéház-zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

3 nap alatt meggyógyul

a húgyesőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hópital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli nyugalmatlanság meggyógyítására is feltétlenül ható. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasításul 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30

Budapest, VII. József-körút 53.

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Halász-utca 28. (Vilmos-utca sarkán.)

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt- és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig és legjutányosabb árban. 518

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Zálogcéduiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Az előnyös bevásárlásnak legújabb meglepetésére

talál a n. é. közönség Forray- és Rákóczy-utca sarkán, Kristófy-féle házban. Szállasi Aladár által ujonnan berendezett rövid- és játék-árú kereskedésében. Hol eretton-, kanna-vásn-, vászon árúban, u. m. színes pamutban, harisnyákban, szalagokban, dohányzó-szerekben, pénztárazsákban és kézimunkához szükséges cikkekben dúz, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhíreavü

gép-harisnya kötődjét,

melyet Aradon még nem létezett kötőgépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését, kesztyűk-, kamáslak-, alsósoknyák, alsóingek és minden a kötő szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészítik. 335

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arczkép, táj- és genreképek művészi kivitelben való megfestését. 583

Vázlatok és költségvetések kívánatra készíttetnek.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gum-zicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak valamint javítások elfogad-
tatnak.

Építési szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és telerp

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

úgy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Czementmunkákat, úgymint: czementburkolatokat, beton alapok, lépcsők, boltzatok, czement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák, stb. készítését.

Acsmunkákat, úgymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, szinek és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Fazement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabics-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becsülését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük az irányunkban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló Hozzávaló

Vollák József és Társa.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.